

ನೇಸರು

₹ 5/-

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಮುಂಬೈ

Nesaru Tingalole

Vol XXX - 7

July 2012

ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆರಾಯನ ಆಗಮನ...???

The Mysore Association, Bombay

393, Bhau Daji Road, Matunga, Mumbai - 400 019.

Tel.: 2402 4647, 2403 7065 • Fax : 2401 0574

॥ अथ दशश्लोकी ॥

Introduction:

Shri Shankara sums up the essence of Vedanta in Dasashloki. He states that Only Atman Is, while the world of names, form and various manifestations are just maya. He goes on to say that Atman is same as the supreme Brahman . Shankara also emphasises, as do upani Shads that the man who realizes Atma ALONE transcends worldly sorrow (tarati shokam atmavit).

After writing a wonderful commentary on Gaudapada's karika on Mandukya Upanishad, and upadesahasri in my humble opinion, the best philosophical work of Shankara, many scholars consider dashashloki to be the last pronouncement of Shankara on the non-dual nature of Atman . In a very simple way using just 10 verses, Shankara expounds on the nature of Atman – the attributeless Truth, indestructible, and the very basis of supreme bliss and purity.

The words of Swami Gambhirananda sums up the significance of the sloka, 'This text deals with the nature of Atman in the clearest and simplest language. There is not a single word which is superfluous, and the teacher [Sri Shankara] is at this best; the arrow of knowledge is aimed at ignorance and it hits the target directly, destroying the enemy.'

The birth of this Dasashloki is an interesting event. Sri Sankara in imminent danger of death in the jaws of a crocodile in the river Purna in his village Kaladi, takes Sannyasa informally by pronouncing the prescinebd formula. But when the crocodile immediately frees him from its grip, Sri Sankara is faced with the necessity of seeking a competent teacher who can regularise the Sannyasa and initiate him in the Upanishadic passages. He travelled north and ultimately found such a teacher in Sri Govindapadacharya, who was in deep meditation in a cave on the banks of the Narmada. When fervently implored by Sri Sankara, the Saint woke up and asked Sri Sankara who he was. It was in reponse to this simple question that Sri Sankara burst out in a set of ten pregnant stanzas explaining the real nature of the Self which alone he was. The Saint realising that Sri Sanakara was a realised soul, who had come to him for initiation only to conform to the normal method of entering the Sannyasa Order, immediately accepted him as a disciple.

न भूमिर्न तोयं न तेजो न वायुः
न स्वं नेन्द्रियं वा न तेषां समूहः ।
अनेकान्तिकत्वात् सुषुप्त्येकसिद्धः
तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥१॥

"I am not the Earth nor Water, neither Fire nor Air, I am not space. Neither am I any of the Faculties nor am I their aggregate. [I am not any of these] as they are all uncertain. I am proved however in the sole experience of deep sleep. That One, the Residue, the Auspicious, the Only One, am I."

न वर्णा न वर्णाश्रमाचारधर्मा
न मे धारणाध्यानयोगादयोपि ।

अनात्माश्रयाहंममाध्यासहानात्
तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥२॥

"The castes are not for me, nor the

observances and duties attached to the castes and the stages of life. Even the steadying of the mind, concentration, self-communion and other courses are not for me. For the mistaken senses of I and MINE which rested on the Non-Self have been abandoned. That One, the Residue, the Auspicious, the Alone, am I."

Shrimadh Shankaracharya

न माता न पिता वा न केवा न लोका
न वेदा न यज्ञा न तीर्थं ब्रुवन्ति
सुषुप्तौ निरस्तातिशून्यात्मकत्वात्
तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥३॥

"There is no mother nor father; no gods nor regions of experience; no scriptures nor sacrificial sites; and no sacred place-so say the Sages. For, in

the state of deep sleep, all these are negated and that state is completely devoid(of any object of perception) That One, the Residue, the Auspicious, the Alone, am I."

न साख्यं न शैवं न तत्याच्चरात्रं
न जैनं न मीमांसकादेर्मतं वा ।
विशिष्टानुभूत्या विशुद्धात्मकत्वात्
तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥४॥

"There is no Sankhya nor Saiva, nor that Pancharatra nor Jaina. The conception of the Mimamsaka and others does not exist. For, through the direct realisation of what is qualified, the Self is known as of the nature of the Absolutely Pure. That One, the Residue, the Auspicious, the Alone, am I."

न चोर्ध्वं न चाधो न चान्तर्न बाह्यं
न मध्यं न तिये न पूर्वाऽपरा दिक् ।
वियद्व्यापकत्वादखण्डैकरूपः
तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥५॥

"There is neither above nor below, neither inside nor outside, no middle nor crosswise, no direction, east or west. For it is all-pervasive like space. It is partless and homogeneous in its nature. That One, the Residue, the Auspicious, the Alone, am I."

न शुक्लं न कृष्णं न रक्तं न पीतं
न कुब्जं न पीनं न ह्रस्वं न दीर्घम् ।
अरूपं तथा ज्योतिराकारकत्वात्
तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥६॥

"It is neither white nor black, neither red nor yellow, neither dwarfish nor stout, neither short nor long. As it is of the nature of light, it is shapeless also. That One, the Residue, the Auspicious, the Alone, am I."

न शास्ता न शास्त्रं न शिष्यो न शिक्षा
न च त्वं न ताहं न तायं प्रपञ्चः ।
स्वरूपावबोधो विकल्पासहिष्णुः
तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥७॥

"There is no ruler nor rule, no pupil nor training. There is no YOU nor I. This universe is not. For the realisation of the true nature of the Self does not tolerate

(ॐ 19६)

ನೇಸರು ತಿಂಗಳೋಲೆ

ಸಂಪುಟ 30

ಜುಲಾಯಿ 2012

ಸಂಚಿಕೆ 7

ಗುರುವಂದನೆ

ಜುಲೈ ತಿಂಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೂ ಹನಿಯದ ಆಕಾಶದತ್ತ ನೋಡಿ, ಮಳೆ ಮಳೆಯೆಂದು ನೀರಿಗಾಗಿ ಹಾಹಾಕಾರ ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಜೋರು ಮಳೆ! ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಮುರಿದುಹೋಗುವಷ್ಟು ಗಾಳಿ, ಗುಡುಗು ಮಿಂಚು ಸಿಡಿಲುಗಳ ಆಭರಣ! ಭೂಮಿ ತಂಪಾಯಿತು. ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದಾಗ ಗುರುಪೂರ್ಣಿಮೆ! ಹದವಾದ ಬಿಸಿಲು ಹರಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅರಿವು ಕಣ್ತೆರೆಯುವ ಮುನ್ನಿನ ತಳಮಳ, ಗೊಂದಲ, ವಿಕ್ಕುಬ್ಬಿತೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಮಳೆ ಹೊಯ್ದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೇ ಮಾರನೆಯ ಮುಂಜಾನೆ ಸೂರ್ಯ ಜಗದ ಜೀವಜಾಲದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕಿರಣ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದ. ಧೋಧೋ ಮಳೆಯಾಗಿ, ಗಾಳಿಯಾಗಿ, ಬೆಳಕಾಗಿ, ಪೂವಾಗಿ, ಹುಲ್ಲಾಗಿ ಧಾರೆ ಧಾರೆ ಸುರಿಯುತ್ತದೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅದೆಂತಹ ಕೃಪೆ? ಈ ಕೃಪೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ದಕ್ಕಲು ಅರಿವು ಕಣ್ತೆರೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ 'ಗುರು'ವೆಂಬ ಒಂದು ಸಾಧನ ಬೇಕು. ಸದ್ಗುರು ಜಗ್ಗಿ ವಾಸುದೇವ್ ಶಿವನನ್ನು ಆದಿಗುರು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶಿವ, ತನಗೆ ತಾನೇ ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಘೋರ ತೀವ್ರತೆಯೊಂದಿಗೆ ನೃತ್ಯಮಾಡಲು ತೊಡಗಿದನಂತೆ. ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತ ಮಾಡುತ್ತ ತುರಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪಿಬಿಟ್ಟನಂತರ ಅವನ ಚಲನಶೀಲತೆಗೊಂದು ನಿಲುಗಡೆ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿತಂತೆ. ಶಿವನ ಈ ಅನುಭವದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಏಳು ಮಂದಿ ಅವನ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದರಂತೆ. ಅವನ ಶಿಷ್ಯತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಡಿದರಂತೆ. ಅವರು ಪಕ್ಕವಾಗಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಶಿವ ಅವರನ್ನು ಶಿಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದನಂತೆ. 84 ವರುಷಗಳನಂತರ ಅವರ ಸಾಧನೆಯ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಒಪ್ಪಿದನಂತೆ. ಅದು ಸೂರ್ಯ ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದ ದಕ್ಷಿಣಾಯಣ ಕಾಲ. ಶಿವ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕೂತು ಜ್ಞಾನಧಾರೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಎರೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನಂತೆ. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಅವನಿಗೆ ದಕ್ಷಿಣಾಮೂರ್ತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತಂತೆ. (ಶಿವನ ಕಲ್ಪನೆ ದ್ರಾವಿಡರದ್ದೂ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯೂ ಇದೆ) ಹೀಗೆ ಆದಿ ಗುರುವಿನ ಜನ್ಮವಾದ ದಿನವೇ ಮುಂದೆ ಗುರುಪೂರ್ಣಿಮೆಯೆಂದು ಹೆಸರಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಜಗ್ಗಿ ವಾಸುದೇವ್. (Speaking Tree -july 3)

ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಗುರು ಗೋವಿಂದಪಾದಾಚಾರ್ಯರು 'ನೀನು ಯಾರು?' ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ನಾನು 'ಶಿವ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಆ ಶಿವನ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ 'ದಶಶ್ಲೋಕಿ' ಯ ಮೂಲಕ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ರೂಪ, ರಸ, ಗಂಧ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಶಬ್ದಗಳ ಐಂದ್ರಿಕ ಅನುಭವಗಳಾಚೆ ಅವರು ಶಿವನನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದು 'ಏನೂ ಅಲ್ಲವೋ' (ನಿರ್ವಾಣ) ಅದೇ 'ಶಿವ', ಅದೇ 'ನಾನು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವೆಯೆಂದರೇನೇ ಯಾವುದರೊಂದಿಗಾದರೂ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ನಾವು ನಮ್ಮ ಪದವಿ, ಅಧಿಕಾರ, ಅಂತಸ್ತು, ಸಂಬಂಧ, ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕವೇ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ನಮಗೆ ನಾವೇ ಮೇಲುಕೀಳುಗಳ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ ಆಸೀನರಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಜೀವನವಿಡೀ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾರದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಾ ಕೊರಗುತ್ತಾ ಕಾಲ ತಳ್ಳಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಅಸ್ತಿತ್ವೆಯೆಂಬುದೂ ಒಂದು ರೋಗ, ಗೀಳು. ಈ 'ಅವಿದ್ಯೆ' ಯಿಂದ ಮುಕ್ತವೊಂದಲು ಅರಿವು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯಬೇಕು.

ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಗುರು ಬೇಕು. ಈ ಗುರುವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅರಸುತ್ತಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೂಜೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಗುರು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಜಗ್ಗಿ ವಾಸುದೇವ್. ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಸೃಜನಶೀಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಂತಹ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಕಾಣುವ ಕಣ್ಣಿದ್ದರೆ ಅದರ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೇ ನಮಗೆ ಗುರುವಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯಕಾಮ ದೊಡ್ಡ ಜ್ಞಾನಿಯಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಅವನ ಗುರುವಾದದ್ದು. ನಾವೂ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಭಾಗವೇ ಆದುದರಿಂದ ಅದು ನಮ್ಮೊಳಗೇ ಇರುವಂಥದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗುರು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಸಂಭವಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆ.

ಎಲ್ಲ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳಾಚೆ 'ಶಿವನನ್ನು' ಅಥವಾ 'ನಾನು' ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರೇ ಶಿವನನ್ನು 'ನಾಗೇಂದ್ರ ಹಾರ, ತ್ರಿಲೋಚನ, ವಿಶ್ವಾಂಭರಾ, ದಿಗಂಬರ, ಜಟಾಧರ, ನಂದೀಶ್ವರ, ಪ್ರಮಥನಾಥ, ವೃಷಭಜ, ಪಿನಾಕಹಸ್ತ, ಕುಂಭೋದ್ಭವ, ಯಕ್ಷ ಸ್ವರೂಪ' ಎಂದಲ್ಲಾ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು, ಶಿವನನ್ನು 'ಸೌಂದರ್ಯ ಲಹರಿ'ಯಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗಾಗಿ ಹಾಗೆ ಬರೆದರೋ? ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರಗಳ ವೈರುಧ್ಯವೂ ಸಹಜವಾದುದೇನೋ. ಭಕ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂತೂ ಇಂತಹ ವೈರುಧ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ಭೇದವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರು.

ಪ್ರಕೃತಿ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತನ್ನ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಜಿ.ಟಿ. ನಾರಾಯಣರಾಯರು ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ವೈರುಧ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ನಿಗೂಢಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದು ತೀರ ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಸಾಪೇಕ್ಷವಾದದ್ದು.

ಯಾವ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೋ ಗುರುವಾಗಿ ಒದಗಿಬರುವ ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಮೋ ನಮಃ

- ಡಾ. ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಗೌ. ಸಂಪಾದಕರು :

ಡಾ. ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

❖ ❖ ❖

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿ:

ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ್

ಕೆ. ಮಂಜುನಾಥಯ್ಯ

ನಾರಾಯಣ ನವಿಲೇಕರ್

ಗಣಪತಿ ಶಂಕರಲಿಂಗ

ನೀಲಕಂಠ ಮೇಡರ್

❖ ❖ ❖

ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರತಿನಿಧಿ :

ಎಂ.ಎ.ಎನ್. ಪ್ರಸಾದ್

❖ ❖ ❖

ನೇಸರುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ಬರಹಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಲೇಖಕರೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಅಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ. - ಸಂ

The views expressed by the contributors in this journal are theirs and not of the Association and the Association is not in anyway responsible for the same. - Ed.

❖ ❖ ❖

This special Issue of Nesaru on Nuclear Energy is edited by Mr. M.A.N. Prasad

- Girija Shastri

❖ ❖ ❖

ಸಂಪರ್ಕ ವಿಳಾಸ :

ನೇಸರು

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್

393, ಭಾವು ದಾಜಿ ರಸ್ತೆ,

ಮಾಟುಂಗ,

ಮುಂಬಯಿ-400 019.

☎ 24024647 / 2403 7065

Fax : 2401 0574

Email :

mysoreassociation.mumbai@gmail.com

Website :

www.mysoreassociation.in

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಹಸನ ಪ್ರಪಿತಾಮಹ ಟಿ. ಪಿ. ಕೈಲಾಸಂರವರ ಜನಪ್ರಿಯ ಕವನಗಳು

ವಿ. ರಂಗನಾಥ್ ರಾವ್ ನಮ್ಮ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನ ಹಳೆಯ ಸದಸ್ಯರು. ಒಳ್ಳೆಯ ರಂಗಭೂಮಿ ನಟರು. ನಮ್ಮ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ನಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಂತರಂಗ ತಂಡದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಮುಖ ನಟರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಟಿ.ಪಿ. ಧಾರವಾಹಿಗಳಲ್ಲೂ ನಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಟಿ.ಪಿ. ಕೈಲಾಸಂರವರ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬದ (July 29) ಅವರ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

“ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಕುಲ ತಿಲಕಂ ಗುಂಡಂ
ಕನ್ನಡಕೊಬ್ಬನೇ ಕೈಲಾಸಂ
ಕವಿ ಮಂಡಲಾಗ್ರೇಸರ ಚಂಡ ಪ್ರಚಂಡ
ಗುಂಡೂ

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಹಸನ ಪ್ರಪಿತಾಮಹ ಕೈಲಾಸಂ

ಎಂಬೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಯಂಘೋಷಿತ ಬಿರುದಾಂಕಿತ ತಂಜಾವೂರು ಪರಮಶಿವ ಕೈಲಾಸಂರವರು 1884 ಇಸವಿಯ ಜುಲೈ 29 ರಂದು ಜನಿಸಿದರೆಂದು ಹಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಇವರ ತಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಪರಮಶಿವ ಐಯ್ಯರ್ ಹಾಗೂ ತಾಯಿ ಕಮಲಮ್ಮನವರು. ಪದವಿಗಳಿಸಿದ್ದು ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಡೆದದ್ದು ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಒಲವು ಮಾತ್ರ ನಾಟಕಕ್ಕೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಹೊಸತನವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ ಮಹಾನ್ ನಾಟಕಕಾರ. ಈ ಹಿಂದೆ ಕೇವಲ ಪೌರಾಣಿಕ, ಜಾನಪದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಸ್ಯ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಹಾಸ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದ ಅದ್ವಿತೀಯ ಪಂಡಿತ ಕೈಲಾಸಂರವರು. ಅವರ ಅನೇಕ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಗದಿ, ಬಿಲ್ಲು, ಗುರಾಣಿ, ಬಾಣಗಳಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಂದಿನ ನಾಟಕಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕದ ಪರದೆಯ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಬೋರ, ಸಾತು, ಪಾತು, ನಾಗತ್ತೆ, ನರಸಿಂಹಯ್ಯ ಮುಂತಾದ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಆಧುನಿಕ ನಾಟಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಆಯಾಮವನ್ನು ನೀಡಿ ಜನರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು.

ಟಿ.ಪಿ.ಕೈಲಾಸಂ ರವರು ಒಟ್ಟು 17 ಸುಂದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳನ್ನು, 4 ಪೌರಾಣಿಕ

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ನಾಟಕದ ಪ್ರಭಾವ, ಅನುಭವ ಅವರ ಅನೇಕ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇವರ Purpose ಹಾಗೂ “KARNA” ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಓದಿದಾಗ ಅವರ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೇವಲ ನಾಟಕಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ “ತಾವರೆಕೆರೆ” ಎಂಬ ಕಥೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿವಿಧ ಪಾತ್ರಗಳು ಆಡುವ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಕೈಲಾಸಂರವರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ, ತೆಲುಗು, ಗ್ರಾಮ್ಯಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು, ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪಾಂಡಿತ್ಯವಿತ್ತೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೈಲಾಸಂರವರು ಅನೇಕ ಉತ್ತಮ ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ, ಅ.ನ.ಕೃ ರವರಂತೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಭಾಷಣಕಾರರಾಗಿ ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಸಂಚರಿಸಿ ಹಾಸ್ಯದ ಮೂಲಕ ಜನಮನ್ನಣೆ ಗಳಿಸಿದರು. ಕೈಲಾಸಂರವರು ಜನಪ್ರಿಯ ಹಾಡುಗಾರರಾಗಿ, ನಟರಾಗಿ,

ವಿ. ರಂಗನಾಥ್ ರಾವ್, ವಿಜಯಪುರ

ನಾಟಕಕಾರರಾಗಿ, ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದರು. ಇವರು ಅನೇಕ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕವನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದರು. ತಮ್ಮ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದ ಪದ್ಯ, ಮಟ್ಟುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಸಮಯೋಚಿತರಾಗಿ ಕೆಲವಾರು ಹಾಸ್ಯ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ನಾವಿಂದು ಅವರು ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ನೀಡಿರುವ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ.

ವಿಡಂಬನೆ ಹಾಗೂ ಅನುಕರಣದ ಕಲೆ ಇವರಿಗೆ ದೈವದತ್ತವಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಂಡಿತ್ಯವಿದ್ದುದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ರಚನಾಶಕ್ತಿ ಸುಲಲಿತವಾಗಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹಾಸ್ಯ ಗೀತೆಗಳ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಕೈಲಾಸಂರವರಿಗೆ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಭಿಮಾನವೂ ಇತ್ತು. ಕನ್ನಡ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜನಪ್ರಿಯ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ರಾರಾಜಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಇವರು ಬುಲ್‌ಬುಲ್‌ತರಂಗ್ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ, ಹಾಗೂ ಪಿಯಾನೋವನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕೈಲಾಸಂರವರ ಸಂಗೀತ ಜ್ಞಾನ ಅಪಾರ.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಗೀತದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅವರು ಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ವಾಲ್ಟ್ಸ್ (Waltz) ಫಂಕ್ಟ್‌ಟ್ರಾಟ್, ಮಿನುವೆಟ್ ಮೊದಲಾದ ನೃತ್ಯ ಸಂಗೀತ ಮಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಗಂಡುಧ್ವನಿ, ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಧ್ವನಿಗಳಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದರು.

ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಮೇಳವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ “ಕಂಡಕ್ಟರ್” ಸ್ಥಾನವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅವರು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರಾಗಿ ಸ್ವರ ಪ್ರಸ್ತಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೈಲಾಸಂರವರಿಗೆ ವೃತ್ತಿ ರಂಗಭೂಮಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಿಯ. ಆ ಕಾಲದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಜಿ. ನಾಗೇಶ್ ರಾವ್, ಮಳವಳ್ಳಿ ಸುಂದರಮ್ಮ, ವಿ.ವಿ.ವರದಾಚಾರ್ ರವರ ರಂಗ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದರು. ನಟರು ಕಂಪನಿ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಪಿಟೀಲು, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ತಬಲದ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಿಸಿ ಕೊಂಡು ತಾಳಬದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಡಿಸಿದರು.

ಕೈಲಾಸಂರವರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಟೀಕಿಸಿ ಲಂಡನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದ ಇವರಿಗೆ ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಡಿಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ “ತಾಯ್ನಾಡು” ಎಂಬ ಕವನವನ್ನು ಹೇಳಿ ಬರೆಯಿಸಿದರು.

ಬಳಿಬಳಿದು ಬಣ್ಣಗಳ ಬಳಲುವುವು ಬೆರಳುಗಳು!

ತಳಿರುಗಳ ಪೂನ್ನೊಬಗ ಪೂಗಳ ತೊಡಗೆ ||
ಬಿಳಿಗಲ್ಲ ಕಡೆಕಡೆದು ಬೀಳುವುವು ತೋಳುಗಳು||
ಕುಳಿವನೆಯ ಬಿಳಿ ಮುಡಿಯ ಬೆಳಗ ತೊಡಗೆ ||
ತಿಳಿಗನ್ನಡಾ ನುಡಿಸುಡಿದು ತಳಿರುವುದು ನಾಲಿಗೆಯು
ಗಿಳಿಯ ಪಾಲ್ನುಡಿಗಳನು ಪೂಗಳ ತೊಡಗೆ ||

ಕೈಲಾಸಂರವರು ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಭೂಗರ್ಭಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದರೂ, ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಬೆರೆತು, ಹಾಡಿ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿದ್ದಿನ ಅಭಾವ. ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ವಿಕೃತಿಯೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದ ಇವರು ಸರ್ವಜ್ಞನ ಪದದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ “ಅಲ್ಪಜ್ಞ” ವಚನವನ್ನು ಬರೆದರು.

“ಕಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದೇ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲೆಂದೆನಿಸಿ
ಕಲ್ಲನ್ನು ಕೊರೆಯಲು - ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೊರೆದರೂ
ಕಲ್ಲಲ್ಲದೊಂದಿಲ್ಲ! ಬಲ್ಲೆ -
ಕಲ್ಲೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲದನಲ್ಲವ್ವ.”

ಬಂಗಾರ ಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮುತ್ತಾಲ
ಗಟ್ಟುವಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೈಲಾಸಂ ರವರು
ಅಲ್ಲಿನ ಜನರೊಡನೆ ಬೆರೆತುಕೊಂಡು
ಸಾಯಂಕಾಲದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ
ಹಿಡಿದು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡಿ ರಂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
ಒಮ್ಮೆ ಸೈಕಲ್ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತ ಕೋಳಿಯ
ಬದಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಕೋಳಿ
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೋಳಿ ಕೊಳ್ಳದೆ
ಹೆಂಡ ಕುಡಿದಳು ಎಂದು ತಿಳಿದ ಮೇಲೆ
ಕೈಲಾಸಂರವರು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಹಿಡಿದು
ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲು ಹೀಗೆ
ಹಾಡಿದರು.

ಆಕಲಮೈ ಲಚ್ಚಿಮಿ, ಪೂಗಾಕುಲಮೈ ಲಚ್ಚಿಮಿ
ಆಕಲಮೈನ ರೂಪಾಲಂತ ಏಮಿ ಚೇಸ್ತವೆ ಲಚ್ಚಿಮಿ||
ಭಾಗ್ಯ ಲಚ್ಚಿಮಿ - ಪ್ರಾಣ ಲಚ್ಚಿಮಿ
ಕೋಡಿ ತೆಸ್ತಾನಂಟಿವಿ - ಕೋಡಿ ಪಿಲ್ಲೆ ತೆಸ್ತಾನಂಟಿವಿ
ಕೋಡಿ ಕಿಚ್ಚಿನ ಒಕ್ಕ ರೂಪಾಯಿ ಕಲ್ಲುತಾಗಿ ವಸ್ತವೆ||

1929ರಲ್ಲಿ ಹೆಸರಾಂತ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ
ಭವನಾನಿಯವರು “ವಸಂತಸೇನೆ” ಚಿತ್ರವನ್ನು
ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾದರು.
ಕೈಲಾಸಂರವರು ಶಕಾರನ ಪಾತ್ರವನ್ನು
ವಹಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಅದರ ರಚನೆಯಲ್ಲಿಯೂ,
ಸಂಭಾಷಣೆ ಬರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ನೆರವಾದರು.
ಒಂದುದಿನ ಶೂಟಿಂಗ್ ಮುಗಿಸಿ ರಾತ್ರಿ 11ರ
ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸೈಕಲ್ ಮೇಲೆ ಕೈಲಾಸಂರವರು
ಕೆ.ವಿ.ಅಯ್ಯರವರು ಹಾಗೂ ಗೆಳೆಯರೊಡನೆ
ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ, Longford ರಸ್ತೆಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿದ್ದ
ಆಂಗ್ಲರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ “CONSTANTINOPLE”
ರೆಕಾರ್ಡ್ ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿದರು
ನಂತರ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೇಳೋ
ಅಂತ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ನಾನ್ ಕೋಳೀಕೆ ರಂಗಾ
ನಂ ತಿಪ್ಪಾರಳ್ಳಿ ಬೋರನ್ ಅಣ್ಣನ್ ದೊಡ್ಡಗಾ
ಕಕೋತ್ತಳ್ಳಿ, ಕಕೇತ್ತರ ಮತ್ತೊನ್ನೆಯೂನುಗಾ
ನಾನ್ ಕೋಳೀಕೆ ರಂಗಾ
‘ಕೋ’ನು, ‘ಳೀ’ನು ‘ಕೇ’ನು ‘ರಾ’ನು
‘ಸೊನ್ನೆ’ ಗಾ

ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಹಾಡನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ
ಅಂದರೆ ‘ವಸಂತಸೇನೆ’ ಚಿತ್ರ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ
ದಾರಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ರಾತ್ರಿ ಕೋಳೀಕೆ ರಂಗಾ
ಹಾಡಿಕೊಂಡೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಸೈನಿಕರು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ It
is a long long way to Tipperalys ಎಂಬುದನ್ನು
ಅನುಕರಿಸಿ

“ನಂ ತಿಪ್ಪಾರಳ್ಳಿ ಬಲುದೂರ” ಹಾಡನ್ನು
ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು.

ಬೋರೇಗೌಡನೆಂಬೊ ಗೌಡ ಬಂದ ಬೆಂಗ್ಲೂಗೇ
ಬಳೇಪೇಟೆ ಬಾಟಿ ಮೇಲೆ ಬರ್ತಿದ್ದಾಗ
ಪೌಡರ್ ಗಿವ್ವರ್ ಹಾಕ್ಕೊಂಡ ಮನುಷ್ಯಳೊಬ್ಬ
ಕಣ್ಣುಗಿಣ್ಣು ಮಿಟಕ್ಕಿ ಗಿಟಕ್ಕಿ ನೋಡಿ ನಕ್ಕಾಗ
(ಹಾಡ್)

ತಿಪ್ಪಾರಳ್ಳಿ ಬಲುದೂರ

ನಡಿಯಾಕ್ ಬಲುದೂರ

ತಿಪ್ಪಾರಳ್ಳಿ ಬಲುದೂರ

ನನ್ನೆಂದಿರೋ ತಾಕೇ . . . . .

ಹಳ್ಳಿಗರನ್ನು ತಮ್ಮ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ
ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿ ತಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ರಚಿಸಿದ
ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಸಹಜ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು
ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. Sir Harrylonder ಎಂಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ
ಹಾಸ್ಯನಟ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ
“Bonnie Lassie” ಹಾಡನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ, “ನಂಜೀ
ನನ್ ಅಪರಂಜೀ” ಎಂಬ ಹಾಸ್ಯ ಗೀತೆಯನ್ನು
ಬರೆದರು.

ನೋಡೀವ್ರಾ ನಂ ನಂಜೀನಾವಾ |

ನಂ ಗಜನಿಂಬೆ ನಂಜೀನಾವಾ |

ಅವ್ವ ನಕ್ರೆ ಗುಂಡೆ ಗುಡಗೈತೆ ಜುಂ ಜುಂ ಜುಂ||

ಅವ್ವ ವಾರ್ಗಣ್ಣಿನ ನೋಟಕ್ಕೇವೆ

ಅವ್ವ ಕೀಟೈ ಆಟದ್ ಕಾಟಕ್ಕೇವೆ

ನಂ ಅಳ್ಳೀಲಿರೋ ಐದರೆಲ್ಲ ಗುಂಗುಂಗುಂ ||

“They went to sea in a sieve” ಎಂಬ
ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನರ್ಸರಿ ಹಾಡಿನ ಅನುಕರಣೆಯೇ
ಕಾಶೀಗ್ ಹೋದ ನಂಭಾವ” ಎಂಬ ಹಾಡು.

ಕಾಶೀಗ್ ಹೋದ ನಂಭಾವ

ಕಬ್ಬದ್ ದೋಣೀಲಿ

ರಾಶೀ ರಾಶೀ ಗಂಗೆ ತರೋಕೆ

ಸೊಳ್ಳೆ ಪರದೇಲಿ . . . .

ಕೈಲಾಸಂರವರು ತಮ್ಮ ಹಾಸ್ಯ ಗೀತೆಗಳಲ್ಲಿ
ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಜೀವನವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ
ಅವರ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳಿಗೂ ಮರುಗಿದ್ದಾರೆ.
ಹಳ್ಳಿಯ ಮುಗ್ಧ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದ ನವೋದಯ
ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಯಶಃ ಕೈಲಾಸಂರವರೇ
ಮೊದಲಿಗರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೈಲಾಸಂರವರು
ಗೋವಿನ ಕಥೆಯ ದಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಡ ರೈತ
ಬೋರೇಗೌಡ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುವುದನ್ನು
ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮರಣ ಮಂಡಲ ಮಧ್ಯದೊಳಗೆ
ಕರುಣರಹಿತರ ಬಸಿರ ತುಂಬಲು
ತೆರುವ ತೆರಿಗೆಯ ಹೊರೆಯ ತಡೆಯದೆ
ಸುರುಳಿ ಬಿದ್ದನು ಬೋರನು . . . . .

ಕೈಲಾಸಂರವರು ಬುಲ್ ಬುಲ್ ತರಂಗ ಹಾಗೂ
ಪಿಯಾನೋಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಗೀತವನ್ನು
ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರಿನಿಂದ
ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ರೈಲು
ವೈಖರಿಯನ್ನು ತಾವು ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಿಟೀಲಿನಲ್ಲಿ
ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ರೈಲಿನ ಶಬ್ದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ
ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಿಂದ ಓಡುವ ರೈಲು I think, I can I
think I can ಅಂತ ನುಡಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಸಿಕ್ಕುವ
up ನ್ನು ಹತ್ತಲು ಮುಕ್ಕರಿಯುತ್ತಾ I thought I
could, I thought I could ಎಂದು ನಿತ್ರಾಣವಾಗಿ
ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಬಿನ್ನಿ ಮಿಲ್ ದೂರದಲ್ಲಿ
ಕಾಣುತ್ತಿರುವಂತೆ up ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಈ
ರೈಲಿನ ಶಕ್ತಿ ಉಡುಗಿ ಹೋಗಿ ಏದುರುಸಿರು
ಬಿಡುತ್ತಾ I thought I could ....could. .. cou
..... ಕು . ಕು . ಕು . ಕೂ ಅಂತ ಸದ್ದಾಗಿ ನಿಂತೇ
ಹೋಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ ಹಾಗೂ
ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ಕೈಲಾಸಂರವರು ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ
ಹಲವಾರು ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು
ಬರೆದಿರುವ “ಸೂಳೆ” ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು
ಸ್ತುತಿಸುವ ಪಾಠನೇ ಗೀತೆ ಹೀಗಿದೆ.

ತಾಯೀ ಭಾರತಿ | ತಾಯೆನಗೆ ಸನ್ಮತಿ | ವಾಣಿಯೆನುತ
ಗೀ | ವಾಣಿಯೆ ಜಪಪರ |

ವೀಣಾ ಪುಸ್ತಕ ಪಾ | ನಿಯೆ ಮಣಿವೇನ್ ||

ಶಾರದೆ ನೀತಿ ವಿ | ಶಾರದೆ ಜಡತೆಯು

ಸೇರದು ಎನ್ನೊಳುನ್ | ಶಾರದೇಂದು ಮುಖೀ ||

ಪೋಲೀ ಕಿಟ್ಟಿ ನಾಟಕ scout ನ ವಿವಿಧ
ಉದ್ದೇಶ ತಿಳಿಸುವಂಥಹದು. scout ನ “Be
prepared” ಮಂತ್ರ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ.
ಇದರಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹಾಡು ನಾಟಕಕ್ಕೆ
ತುಂಬಾ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ.

Sree Rama's strength in duty

Sree Krishna's love devotion

Give into us the pattern of

India's perfection for ever forever

In danger and distress

There is none to be compared

With the lads of India's brilliant Star

With their motto “BE PEPARED”

ಕೈಲಾಸಂ ತಮ್ಮ ಕಾಲದ ಕೆಲವು ವೃತ್ತಿ
ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗಳ ಅಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅವ್ಯವಸ್ಥಿತ
ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ತೆಗಳಲು “ನಂಕಂಪ್ಪಿ” ನಾಟಕದಲ್ಲಿ

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಅವುಗಳ ರಾಗ ತಾಳಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ಹಾಸ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಗ, ತಾಳಗಳ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಬನ್ನಿರಿ ಭಾವೇಯರೆಲ್ಲ | ರನ್ನ ತೋಟದೊಳಾಡುವಾ||

ಪೊನ್ನಲತೆಗಳ ಸೊಬಗಿಗೇ ಮನವನ್ನು ಸೋತು ಪಾಡುವಾ||

ಕಾಮಶರಗಳ ಬತ್ತಳಿಕೆ ಶಿವ | ಕಾಮಿಶಯಿಸುವ ಪದ್ಮವೂ|

ಪ್ರೇಮಯುಗ್ಮದ ಪ್ರಣಯ ಕಲಹವ | ಹರಿಸಿ ವರ್ಷಿಪವರ್ಷವೂ ಸಮವರ್ಷವೂ||

Upto date ಸಖಿಯರು ಹಾಡುವ ಕನ್ನಡ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ mix ಹಾಡು ಅಪರೂಪವಾಗಿದೆ.

ಏನೀ Garden ವ ಬಹಳ silly ನೋಡಲು not ವ rose or lilly

Waste of time ವ walking ಇಲ್ಲಿ

Rotten Garden surely

Follow the maiden ಗಳೆಲ್ಲಾ flowery ವಿಲಾಯ್ತಿಗೆ

Frost and snow and cold ತಡೆಯದೆ fog ನಲ್ಲಿ shiwer ಉ ವಾ|

ಕಂಪನಿ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ collection ಎಂಬುವುದು ಕೇವಲ matter of recollection ಅಷ್ಟೇ. ಕೇವಲ complimentary ಪಾಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಕಂಪನಿ ನಡೆಯದೆ ನಿಂತ ಘಟನೆ ಎಷ್ಟೋ ತಿಳಿಯದು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಬರೆದ ಈ ಗೀತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ.

ಕಲೆಕದನ ಘನಪಡಿಸಿ

ಕಂಪನಿಯ ಬದುಕಿಸೋ

ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಕಟಾಯಿಸಿ

ಕ್ರೆಡಿಟರ ಗಮಾಯಿಸಿ

ಈ ಕುರಿಗಳ ಜಮಾಯಿಸಿ

ಕಲೆಕಷನ ಘನಪಡಿಸಿ

ಕಂಪನಿಯ ಬದುಕಿಸೋ....

ಬೇರೆಯವರ ಜನರ ಭಾಷೆ ನಾಗರಿಕತೆ ಇವುಗಳ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಸ್ವಧರ್ಮವನ್ನು ಮರೆತು ಒಂದನ್ನು ಕಲಿಯದೆ ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಮರೆತು ಇರುವವರನ್ನು ಕೈಲಾಸಂರವರು ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಹಳೆನಡಿಗೆ ಮರ್ತೇ ಹೋಯ್ತು

ಹೊಸನಡಿಗೆ ಬರ್ಲೇ ಇಲ್ಲಾ

ಹಂಸನಡಿಗೆ ನಡಿಯೋ ಆಸೇಲಿ

ಕಾಗೆ ನಡೆ ಮರಿಯೋದೆ?

ಭಗವದ್ ಗೀತೆಯ ಆರಂಭ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ ಬರೆದ ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಯುದ್ಧದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

“ಬರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರೇ ರಣಕ್ಷೇತ್ರೇ ಸಮವೇತಾ

ಯುಯುತ್ಸವ:

ಬ್ರಿಟಿಷಾಶ್ಚ ಜಪಾನಾಶ್ಚೈವ ಕಿಮಕುರ್ವತ ರೇಡಿಯೋ|

ಎಂದಾಗ ರೇಡಿಯೋ ಉವಾಚ:

ದೃಷ್ಟೈಶ್ಚಾ ಬಾಂಬರಾನೀಕಂ ವ್ಯೂಢಂ ಜಯರಾಜಸ್ತಥಾ

ಚರ್ಚಿಲ್ಲ ಮುಪ ಸಂಗಷ್ಟ ರಾಜಾ ವಚನಮಭಿವೀತ್ ||

ಕೈಲಾಸಂರವರು Little Lays and Plays ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ Mother love ಎಂಬ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಂದಿರೆನ್ನೆಲ್ಲ ಕೀರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬರೆದಿರುವ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಕವನ “The Recepte” ನಿಜಕ್ಕೂ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿಯಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಿರಿಮೆ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಈ sonnet ಈಗಲೂ ಜನಪ್ರಿಯ ವಾಗಿದೆ.

ವರದಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮದೊಂದು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜನಪ್ರಿಯ ಹಾಡು “ಇಂದು ವದನೆ ಕುಂದುರದನೆ” ಯನ್ನು ಕೈಲಾಸಂರವರು ಅದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಇಂದು ಬದನೆಕಾಯಿಯ ಬೆಲೆ

ಒಂದೇ ಮಾತೋಳ್ ಪೇಳ್

ಕಳಿತ... ಕೊಳಿತ... ಹುಳಿತ

ಕಾಯ್ಗಳ ಕೊಳಲಾರ್ರೇನೇ....

ಈ ಹಾಡು ಎಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತೆಂದರೆ ವರದಾಚಾರ್ಯರು ಇದರ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪದ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಯಿತಂತೆ.

“ಭದ್ರಾಚಲ ರಾಮದಾಸ್ ನಾಟಕವನ್ನು ಬರೆದ ಜನಪ್ರಿಯರಾದ ಕವಿಯೊಬ್ಬರು ಕೈಲಾಸಂ ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾಟಕಕಾರ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದವರಿಗೆ ಇವರು ಬರೆದ ನಾಟಕವೇ “ದರಾಂದಾಸ್” ಅಂತ ಉತ್ತರಿದರಂತೆ. ಈ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಭಜನೆ ಹೀಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ

ವಂಟನೊಪ್ಪಿಕೇ ಒಕ್ಕ ದರಾಮ್

ರೊಮ್ಮೆ ಸೊಪ್ಪಿಕೇ ಕಿಂತು ದರಾಮ್” ಅಂದಾಗ ಸುಸ್ತಾಗ ತೆರಳಿದರಂತೆ.

ಕುಡಿತದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕುಡಿತ ನಂಬಿದವರಿಗೆ ಏನೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟ ನೀಡಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

“ಕುಡಿಯೋಕ್ಕುಂಚೆ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ “ಮೊರೊಸು”

ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಕೊಡ್ತಾನವ್ವು “ದೇವದಾಸ್ ಪೋಸು”

ಮತ್ತಷ್ಟು ಕುಡಿದ್ಯೇಲೆ ಕುಂತಲ್ಲೇ ಕಾಣ್ತಾನೆ

“ಪ್ಯಾರಾಡೈಸು”

ಆಮೇಲೂ ಕುಡಿದೆ ಅವನ ತಲೆ ಆಗುತ್ತೆ ಯದ್ವಾತದ್ವಾ “ಲೂಸು”

ಇಷ್ಟಾದ್ದೂನು ಕುಡಿಯೋದ್ವ ಮುಂದ್ವುಸೋನು ಖಂಡಿತ “ಕ್ಲೋಸು”

ಇದ್ದಿಂದ ಅವನ್ನ ನಂಬಿದೋರ್ಗೇ “ಲಾಸೋಲಾಸು”

ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದಾಗ ಕೈಲಾಸಂರವರು ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದರೂ ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ afterall ಬೇಂದ್ರೆ is “ಗಮಕಿ” but ನಾನು “ಧೂಮುಕಿ” ಅಂದರಂತೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು “ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ” ಎಂಬ ಸುಂದರ ಪದ್ಯವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಸಲೀಸಾಗಿ ಸರಾಗವಾಗಿ “ಹುಲಿಯು ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ” ಮರಿ ಕುರಿಯ ಮೇಲೊಂದು ಹುಲಿಯು ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ” ಎಂದು ಹಾಡಿದಾಗ ಬೇಂದ್ರೆಯವರೂ ನಕ್ಕರಂತೆ.

ದೇವರ ಮೇಲಿನ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಒಬ್ಬನು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿನಾಮವನ್ನೂ ಮಾರಿ ಕುಡಿದು ನಿರಾಭರಣನಾಗಿದ್ದ ದೇವರನ್ನು “ನೀ ನಾಮವೆಂತ ರುಚಿರಾ ಓ ಶ್ರೀನಿವಾಸ” ಎಂದು ರಾಗವಾಗಿ ಹಾಡಿದನಂತೆ.

ಡ್ರಿಂಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಕೈಲಾಸಂರವರು ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

“ಮನುಷ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಐದಾರು ವರ್ಷ ಕುಡಿಯೋದು

ಬೇಗ ಜೀರ್ಣವಾಗ್ಗೀಂತ.... ತಾಯೀ ಹಾಲು ನಂತರ ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷದವರೆಗೆ

ಬುದ್ಧಿ ಬಲೀಲೀಂತ ಹಸುಹಾಲು

ಆಮೇಲೆ ಹದಿನೈದು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದವರೆಗೆ

ಮೈ ಕೈ ಗಟ್ಟಿಯಾಗ್ಗೀಂತ... ಎಮ್ಮೆ ಹಾಲು

1945 ರಲ್ಲಿ ಮದರಾಸ್ ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ 29ನೆಯ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಯದ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ತಿಳಿಹೇಳಿದರು.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅಪಾರ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಗಳಿಸಿದ್ದ ಕೈಲಾಸಂರವರು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಯಸಿದ್ದು ಇಷ್ಟೇ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ ಕೇವಲ ಕೃತಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಂದು.

ಕಲಾಭಕ್ತನಾದ ಕವಿಗೆ ಹೊನ್ನಲ್ಲ ಸನ್ಮಾನ; ಅಲಂಕಾರದ ಬಿನ್ನಾಣ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಪೂಜಾ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು ಹಿಂಸ್ರಕ

ಜಯಂತ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ವರಿಗೊಂಡು ಬಹಿರಂಗ ಪತ್ರ

ಶ್ರೀಯುತ ಜಯಂತರವರಿಗೆ,
ನಿಮ್ಮ 'ತೂಫಾನ್ ಮೇಲ್' ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೆ ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದೆ. ನೀವು ಈಗ ಮುಂಬಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನಾನು ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲೇ ನೆಲೆದ್ದೇನೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅಸಾವರಿ ಲೋಖಂಡೆ, ಮಕರಂದ ಪರುಳೇಕರ್, ಸತ್ಯಜಿತ್, ರೂಪಕ್ ರಾಥೋಡ್ ತೂಫಾನ್ ಇವರೆಲ್ಲರ ಪರಿಚಯ ನನಗೂ ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ. ನೀವು ಮುಂಬಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಮೇಲಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರೆಲ್ಲರ ಜೀವನದ ಇತ್ತೀಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸೋಣ ಅಂತ ನಿಮಗೆ ಈ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಸಾವರಿ ಲೋಖಂಡೆ ಮತ್ತು ಪೋಪಟ್ ತಮ್ಮ ಮದುವೆಯ ನಂತರ ಡೊಂಬಿವಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಬಾ ಭವಾನಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಚಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಬರೀ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೋಣೆ. ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಿಂತು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಲು ಜಾಗವಿರುವ ಬಚ್ಚಲು. ಸಂಡಾಸಿಗೆ ಚಾಲ್‌ನ ಹೊರಗೆ, ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕು. ಮದುವೆಯಲ್ಲಿ 'ನೋ ಪ್ರೆಸೆಂಟ್ಸ್ ಪ್ಲೀಸ್' ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಅವರಿಬ್ಬರ ಸ್ನೇಹಿತರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಮನೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪಾತ್ರೆ ಪಗಡೆಯೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಪೋಪಟ್ ಈಗಲೂ ಮೊದಲಿನಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಅಸಾವರಿ ವಿಕೋಲಿವರೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದೆಂದು ಧಾನಾದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾಳೆ. ಗಂಡನನ್ನು ಈಗಲೂ ಪೋಪಟ್ ಎಂದೇ ಕರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಈಗ ಅವರ ಮಗಳಿಗೂ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಸ್ಟ್ರೈಲಿಶ್ ಹೆಸರು ಬೇಡ ಎಂದು ಆಶಾ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮೊನ್ನೆ ಜೂನಿನಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿಸುವಾಗ ಅಸಾವರಿ ತನ್ನ ಮಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಆಶಾ ಲೋಖಂಡೆ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಇನ್ನು ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಹಡಿಯ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಮಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯ ಒಳಗೇ ಬಾತ್‌ರೂಮ್, ಸಂಡಾಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಲೋನ್ ತೆಗೆದು ಈ ಮನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಗಳ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬದ ದಿನ ಮೂವರೂ ಚೆಂಬೂರಿನ

ರಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಂಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಹಿ ಹಂಚಿ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ತಮ್ಮಿಬ್ಬರ 'ನಾರ್ಮಲ್' ಜೀವನ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಋಶಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಆಶಾಳಿಗೆ ದಾದಾ, ದಾದಿ, ನಾನಾ, ನಾನಿ ಎಂದು ತೋರಿಸಲು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಕೊರಗು ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆಶಾ ಆ ಚಾಲ್‌ನಲ್ಲೇ ಒಪಳಷ್ಟು ವಸತಿ, ಮಾಮ ರನ್ನು ಗುರುತು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಛೋಟು, ಮಕರಂದನನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಇಲ್ಲೇ ಧಾನಾದಲ್ಲಿ ವರ್ತಕನಗರದ ಹತ್ತಿರ ಸಂಜೆ ಜೈನೀಸ್ ಭೇಲ್ ಮಾರುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಸಂಜೆ ಆರರಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು- ಎಂಟೂವರೆಯ ತನಕ ಒಳ್ಳೆ ವ್ಯಾಪಾರ. ಒಂದು ಕಿವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ರಿಂಗ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿ ದಪ್ಪದ ಒಂದು ಚಿನ್ನದ ಸರ ಇದೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ವಾಚು, ಸ್ವಂತ ಬೈಕು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ನೋಡಿದರೆ ಶೋಕಿಗಾರ ಪುಟ್ಟಣ್ಣನ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಹಿಂದೆ ಅವನಂತಹವರೇ ದೊಡ್ಡ ಗೆಳೆಯರ ಗುಂಪು ಇದೆ. ಆದರೆ ಭೇಲ್ ಮಾತ್ರ ತುಂಬಾ ರುಚಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತು ಕಾರಿನವರೂ ಒಂದು ಅಲ್ಲೇ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತಿಂದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮನೆ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಮದುವೆಯೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಭೇಲ್ ತಿನ್ನಲು ಹೋಗಿ ಕುಸುಮ, ಪೂರ್ವಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಅವಾಕ್ಯಾಗಿ 'ಮಲಾ ಕಾಯ್ ಮಾಹಿತ್ ನೈ' ಎಂದು ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾ ಅದನ್ನು ಪೋಲು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಂದಿನ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ರೂಪಕ್ ರಾಥೋಡನ ಪಾರ್ಟನರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ಹೊರಬಂದ ನಂತರ ಇಷ್ಟುದಿನವೂ ಅವರ ನಡುವೆಯಿದ್ದ "ಅಪರಿಚಿತ ಸ್ನೇಹ" ಗಾಡ ಸ್ನೇಹಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ರೂಪಕ್ ತನ್ನ ಪಾರ್ಟನರ್‌ಗೆ ಅವನಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ 'ಅಪೆಂಡಿಸೈಟಿ' ನ ತುಂಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಪಾರ್ಟನರ್‌ಗೆ ಬಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈಗ ಮೊದಲಿದ್ದ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಬೈಕುಲಾದಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಬಿಸಿನೆಸ್

ಶುರುಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ರೂಪಕ್‌ನ ಕಂಪನಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅವನನ್ನೂ ತನ್ನ ಜೊತೆಗೆ 'ಬಿಸಿನೆಸ್' ಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪಾರ್ಟನರ್ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವರು ಬಾಡಿಗೆಗಿದ್ದ ಖೋಲಿಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಈಗ ಮೂವತ್ತು ಮಾಳಿಗೆಯ ಹೊಸ ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎದ್ದಿದೆ. ಪಾರ್ಟನರ್ ಬೈಕುಲಾದಲ್ಲೇ ತಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಜಾಗದಲ್ಲೇ ಮಲಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ರೂಪಕ್ ವಿರಾರ್ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಖೋಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಇಬ್ಬರ ಹತ್ತಿರವೂ ಮೊಬೈಲ್ ಇದೆ. ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಷ್ಟ ಸುಖ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೋಕರ್ಣದ ಸಮುದ್ರದ ಬಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಭಾಮಿನಿಗೆ ತನ್ನ ತಾಯಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹಾರಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ತಾನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದ ಕಷ್ಟದ ಸರಪಳಿಯೆಲ್ಲಾ ಕಣ್ಮುಂದೆ ಹಾದು ಹೋಯಿತು. ಓಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಡಿಂಕಿಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಮೋರ್ವಿಯ ದುರಂತದಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಿ ತಂದಿದ್ದ ಅನಾಥ ಮಗುವನ್ನು ಪುನಃ ಅನಾಥಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ತನಗೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮಾರನೇ ದಿನ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೆ ಮುಂಬಯಿಯ ರೈಲು ಹತ್ತಿದಳು. ಕತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿನ್ನದ ಸರ ಕೈಯ ನಾಲ್ಕು ಬಳೆಗಳು ಅವಳ ಮುಂದಿನ ಬದುಕಿಗೆ ಸಹಾಯವಾದವು. ಧಾರಾವಿಯಲ್ಲಿ ತಳವೂರಿ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯೋಗ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಪ್ಪಳ ಲಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಯ ಹೆಂಗಳೆಯರ ನಡುವೆ ಭಾಮಿನಿ ದೀದೀ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಡಿಂಕಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಲ್ಲಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಮುಂದಾಳುತ್ತಾ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ "ದೀದೀ ಆಪ್ ಆಗಲೆ ಟೈಂ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮೆ ಖಡೇ ಹೋ ಜಾವೊ" ಎಂದು ಹುರುಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ!

ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ನಾಯಕ ತೂಫಾನ್! ಹಿಂದಿಯ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ನಾಗಾರ್ಜುನನ ತೆಲುಗು ಸಿನಿಮಾಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿ ಪಿಕ್ಚರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಟಂಟ್ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಅನಿಸಿ, ಈಗ ಹಿಂದಿ ಸಿನಿಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಟಂಟ್ ತೋರಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ! ಹಾಗಾಗಿ ತೂಫಾನ್ ನಂತಹ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಬೈಕ್ ಓಡಿಸಲು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಜಿಗಿಯಲು ಬೆಟ್ಟದಿಂದ ಹಾರಲು ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು, ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಸ್ಟಂಟ್

ಮಾಡಲು ತೂಫಾನೇ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಅವನ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತೂಫಾನೆಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಧುವಂತಿ ಈಗ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಡಾನ್ಸ್ ಸೆಟ್ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು ಇತ್ತೀಚೆಗಿನ ಹಿಂದಿ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ? ಎಲ್ಲಾ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲೂ ನಾಯಕಿಯರ ಜೊತೆಗೆ ಕುಣಿಯುವವರು ಬಿಳಿ ತೊಗಲಿನವರು ದೂರದ ರಷ್ಯಾದಿಂದ, ಯುರೋಪಿನಿಂದ ಬಂದ ಹುಡುಗಿಯರು ಡ್ಯಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಣಿಯಲು ಕಾಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರಂತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಈಗ ಮಧುವಂತಿಯಂತಹವರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಟಿ.ವಿ.ಯಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಸಿನಿಮಾಗಳನ್ನು ನೋಡುವಾಗ ತನ್ನ ಮೈಕಟ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ಈ ಫಿರಂಗಿ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ನಿವಾಳಿಸಿ, ಬಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಶಪಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾಳೆ.

ಶಶಾಂಕ ಅಂದು ರಾತ್ರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಲಿಫ್ಟ್‌ನ ಒಳಗೆ ಸೇರಿದವನು ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಹೋದನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಲಿಫ್ಟ್‌ನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಸೀದಾ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದ. ನಂತರ ಮುಂಬೈಯ ಜನಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಕಳೆದು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆಂದು ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾರನೇ ದಿನ ಸರೋಜಿನಿಯ ಆಪರೇಶನ್ ಆಯಿತು. ನಂತರ ಸರೋಜಿನಿ ಗುಣಮುಖಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆಯೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯವರೆಲ್ಲಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ನೆನಪು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ ಎಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ನೆನಪುಗಳು ಮಾತ್ರ ಎಡಬಿಡದೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮನದ ಮುಖವಾಡದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ನೀರಸ ದಿನಗಳನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಮಧುಬನಿ ಅಂದು ಕ್ವಿಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಯ ಗಳಿಗೆಯ ಕರೀನಾ ಸೆಟ್‌ಗೆ ಹಾಜರಾದಳು. ಸೋಹನಲಾಲನಿಗಾದ ನಿರಾಶೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಮಧುಬನಿ ತನ್ನ ಅಪ್ಪನಿಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ನಿರಾಶವಾದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟಳು. ಆದರೆ ಈಗ ಸೋಹನಲಾಲ್ ತನ್ನ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಎರಡನೆಯ ಮಗಳು ಸುಧಾಮಣಿಯ ಮೇಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಸುಧಾ ಚಿಕ್ಕವಳಿದ್ದಾಗಿನಿಂದ ಟಿ.ವಿ.ಯಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸೋಹನ ಲಾಲನಿಗೆ “ಮಗಳ ಅಗಾಧ” ಪ್ರತಿಭೆ ಕಂಡು ಅವಳನ್ನು ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ. ಈಗ ಮಗಳನ್ನು ಟಿ.ವಿ.ಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಕಾಂಪಿಟೇಶನ್‌ಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಡಬಿಡದೇ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಸೋಹನ್ ಲಾಲ್ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಕಾಂಪಿಟೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವ

ಕಾರಿನ ಚಾವಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಊರಿನವರು - ಟಿ.ವಿ.ಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಯೇ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಆ ದಿನವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ರಾಕೆಟ್ ತೇಜಬಲಿ, ರಾಮ್ ಪ್ರ್ಯಾರೇ ಮುಂಬಯಿ ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಊರಿನ ದಾರಿ ಹಿಡಿದರು. ಮುಂಬಯಿಯ ಬೀಚುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಟರ್ ಸ್ಪೋರ್ಸ್‌ಗಳೆಲ್ಲಾ ಶುರುವಾದ ಮೇಲೆ ಇಂದಿನ ಯುವಕರಿಗೆ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ್ ಸ್ಕೈಕಲ್ ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ತಾವೇ ಪ್ರ್ಯಾರಾಚೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ನೀಲಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಜ ಇರುವಾಗ ಬೇರೆಯವರ ಕರಾಪತ್ತು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ಮಜ ಇದೆ ಹೇಳಿ? ಮಾಯವತಿಯ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಊರಿನ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಆನೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತಿದೆಯಂತೆ. ಹಾಗಾಗಿ ರಾಮಾ ಪ್ರ್ಯಾರೇ, ರಾಕೆಟ್‌ಗೆಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ರಾಕೆಟ್ ತನ್ನ ಯೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಕೆಲವು ರಾತ್ರಿ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳು ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಾಗ ತನ್ನ ಯೆಜ್ಜೆ ಏರಿ ರಾತ್ರಿಯ ನಿರ್ಜನ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿ ಬರುತ್ತಾನೆ.

ಸುಧಾಂಶು ಇದ್ದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೊಸ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಮೇಲಿದ್ದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಿ.ಪಿ.ಒ.ಗಳು ಶುರುವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲೊಂದು ಜಿಮ್ ಕೂಡಾ ಶುರುವಾಗಿದೆ. ಆ ಜಿಮ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಚ್‌ಮನ್ ಆಗಿ ಸುಧಾಂಶು ಸೇರಿದ್ದಾನೆ. ದಿನಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡು ಗಂಟೆ ಕೆಲಸ. ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿರುವ I.T. ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೈ ತುಂಬಾ ಸಂಪಾದಿಸಿಯಾರು ಎಂದು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಯ ಜೊತೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪಾಲಿಯೂ ಐದಾರೂ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸಂಜೆ ಹೋಗಿ ಚಪಾತಿ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾಳೆ. ಸುಧಾಂಶು ತನಗೆ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಪಾಲಿಯನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಕೇವಲ ಒಪೆರಾ ಹೌಸ್ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ‘ಮಲ್ಟಿ ಪ್ಲೆಕ್ಸ್’ಗಳು ಮೇಲಿದ್ದಿವೆ. ಒಂದು ಥಿಯೇಟರ್ ಇದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಆರು ಕೆಲವೆಡೆ ಹನ್ನೆರಡು ಚಿತ್ರಮಂದಿರಗಳು! ಮೊದಲಿನ ಹಾಗೆ 20-30 ರೂ. ಕೊಟ್ಟು ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಜನರೇ ಬೇರೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗಿನ ಹೊತ್ತು

ಕಾಲೇಜಿನ ತರುಣ ತರುಣಿಯರು ತುಂಬಿರುತ್ತಾರೆ. ನಂತರದ ಶೋಗಳಿಗೆ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೇವಲ 8-10 ಜನರುರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರಗಳು ಕೇವಲ ‘ವೈಟ್ ಕಾಲರ್ಡ್’ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲು. ‘ಬ್ಲೂ ಕಾಲರ್ಡ್’ ಜನರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಯೋಚಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂದ್ರನೀಲಿ, ಭಾಲೇಕರ್ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೊಂದು ಥಿಯೇಟರ್ ನಲ್ಲಿ ಗೇಟ್ ಕೀಪರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಪೆರಾ ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದ ಮಜಾ ಈಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲೂ 5-6 ಶೋಗಳು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಶ್ರೀದೇವಿ, ಮಾಧುರಿ ದೀಕ್ಷಿತ್‌ಗಳ ಡ್ಯಾನ್ಸ್‌ಗೆ ಸಿಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಜನ ಈಗ ಕಾಣ ಸಿಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಜಾಗತೀಕರಣ ಎಲ್ಲರ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆ ತಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಸತ್ಯಜಿತನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಅದೇ ಮೂರನೇ ಮಹಡಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅದೇ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕೆಲಸ. ಸುಖ ದುಃಖ ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಅವನಿಗೆ.

ಮುಂಬೈಯ ಲೋಕಲ್ ಗಾಡಿಗಳಂತೆ ಎಲ್ಲರ ಜೀವನವೂ ಅದೇ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆಯಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ರೂಪೇಶ್ ರಾಥೋಡ್, ರಾಮ್ ಪ್ರ್ಯಾರೇಯಂತಹವರು ಹಸಿರು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲನ್ನರಿಸಿ ಈ ಮಾಯಾನಗರಿಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ ಈ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆ ಎಲ್ಲರ ಜೀವನದ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಒಂದು ದಿನವೂ ‘ಮಿಸ್’ ಮಾಡಲು ಯಾರೂ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ! ಅದೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಜೀವನದ ಸೊಗಸು.

ನಿಮ್ಮ ಪಾತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇನೆ ವಿಶೇಷವೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಪುನಃ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತೊಂದು ಮುಂಬಯಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಹೌದೇನು?

ನಿಮ್ಮಿಂದ ಮರುತ್ತರ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲೇ?

ಇಂತೀ ನಿಮ್ಮ ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷಿ ರಮಾ ಉಡುಪ, ಮುಂಬೈ ವಿ.ವಿ.

ಪಂಪ ಮತ್ತು ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

2010 ನೇ ಸಾಲಿನ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಮೈಸೂರಿನ ಖ್ಯಾತ ವಿಮರ್ಶಕ, ಸಾಹಿತಿ ಡಾ. ಜಿ.ಎಚ್. ನಾಯಕ ಹಾಗೂ 2011ನೇ ಸಾಲಿನ ಗುಬ್ಬಿ ವೀರಣ್ಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಕವಿ ಎಲ್.ಬಿ.ಕೆ. ಅಲ್ಲಾಳ್ ಅವರು ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರುಗಳಿಗೆ ‘ನೇಸರು’ವಿನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು

ಕರುಣಾಳು ಬಾ ಬೆಳಕೆ

(ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎನ್. ರಾವ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಚೆ)

ಎಲ್ಲ ಅಪಂಕಾರಗಳನ್ನೂ ನೀಗಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಬೆಣ್ಣೆಯ ಮುದ್ದೆಯಾಗಿ ಕುರ್ಚಿಯೊಂದರಮೇಲೆ ವಿವಿಧರಾಗಿ ಅವರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಬಿಳಿಯ ಮುಖ, ಬೆಳ್ಳಗಿನ ಸೀರೆ, ಬೆಳ್ಳಿ ತಲೆ. ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ಕರಗುತ್ತಿದ್ದ ಅಪಾರ ಕರುಣೆ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ಯೋಗಿನಿಯ ಮುಂದೆ, ಬೆಳಕಿನ ಪ್ರವಾಹದ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ.

ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎನ್. ರಾವ್ (1934) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಂಡ ಒಬ್ಬ ಅಪರೂಪದ ನವ್ಯಕಾಲದ ಕತೆಗಾರ್ತಿ. ಆಕೆಯ ಜೊತೆಗಿಟ್ಟು ನೋಡಬಹುದಾದ ಆ ಕಾಲದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜ್ಞ ಕತೆಗಾರ್ತಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸಮಕಾಲೀನರಿಗಿಂತ ಒಂದು ಐದು ದಶಕಗಳಾದರೂ ಅವರು ಮುಂದಿದ್ದರು. ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ. ಯವರ ಮೊಮ್ಮಗಳಾಗಿ ತಾತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬದುಕನ್ನು ಕಂಡವರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಂ.ಎ. ಪದವೀಧರೆಯಾದ ಈಕೆ ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಓ ಹೆನ್ನಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದು, ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್, ಇಲ್ಲಸ್ಟ್ರೇಟೆಡ್ ವೀಕ್ಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಥೆ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಮಚಂದ್ರ ಶರ್ಮ, ನಿರಂಜನ, ರಾಘವ, ಸದಾಶಿವರಂತಹ ಪಡೆ ಹುಡುಗರ ಜೊತೆ ಸಾಹಿತ್ಯಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಕಾರಿದಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸದಾ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಗಂಡುಬೀರಿ ಎನ್ನುವಂತಹ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವರು. ಅಂತಹವರು ತಮ್ಮ "ಸಂಗಮ" ಎನ್ನುವ ವಿಕೈಕ ಕಥಾ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಉಚ್ಚಾಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲಪುವ ಮುನ್ನವೇ ಓದಿಗೆ, ಲೇಖನಿಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು. ವೈವಾಹಿಕ ಜೀವನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಹೊಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಕೂಸನ್ನೂ ಗಂಡನನ್ನೂ ತ್ಯಜಿಸಿ ಆತ್ಮೋದ್ಧಾರದ ಗುರಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಕಾಶಿಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟರು.

"ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಗಮನದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಯಿತಲ್ಲಾ, ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದಿರಿ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ, 'What about my inner quest'? ಎಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕಿದರು.

ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಒಂದು ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರೆಡು ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದ ಬನ್ನೂರು ರಸ್ತೆಯ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ ಹಲಗಯ್ಯನ ಹುಂಡಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಿ. ಯಾವುದೇ ಬಸ್ಸು ಆಟೋಗಳ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲದ ಆ ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಒಳಗೆ ಹೋದರೆ ಅಜ್ಞಾತವಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಆಶ್ರಮವೊಂದಿದೆ. ಅದೇ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಅವರ ಆಶ್ರಮ. ಈ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಸರಿರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ

ರಹದಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಾಗಲೀ, ಯಾವುದೇ ಫಲಕಗಳಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಆಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೂ ಆಶ್ರಮದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ. ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ವರ್ತನೆ ಹಾಕುವ ಹಾಲುಮಾರುವ ಗೌಳಿಗರೋ, ಇಲ್ಲ ತರಕಾರಿ ಮಾರುವ ರೈತರೋ ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಆಶ್ರಮದ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಯಾರು. ಅಷ್ಟು ಜನವಿದೂರ. ಅಷ್ಟು ನಿಸ್ಸಂಗ. ನೀರವತೆ ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ನನ್ನ ಸೋದರ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಪ್ರಸಾದ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇನೋ. ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ರಮದ ದಾರಿ ಪರಿಚಯವಿತ್ತು. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ವಾಮಿ ಆತ್ಮಾನಂದೇಂದ್ರರನ್ನು ನೋಡಲು ಒಮ್ಮೆ ಬಂದಿದ್ದನಂತೆ ಇದೇ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ. ಹೀಗೆ ಗೊತ್ತು ಗುರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಏನನ್ನೋ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಮಜಾ ಇದೆ! 83 ವರುಷ ಪ್ರಾಯದ ಆತ್ಮಾನಂದೇಂದ್ರರು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರ

|| ಡಾ. ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ ||

ಸೋದರ ಸಂಬಂಧಿ; 1948-49ರಲ್ಲಿ IAS ಮಾಡಿ, 1968ರಲ್ಲಿ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ತೊರೆದು ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಾದವರು; ಯಳ್ಳಂಬಳಸೆ ಸುಬ್ಬರಾಯ ಶರ್ಮ ಅರ್ಥಾತ್ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೇಂದ್ರ ಸರಸ್ವತಿಯವರ ಶಿಷ್ಯರು. (ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೇಂದ್ರ ಸರಸ್ವತಿಯವರೇ ಬಹುಶಃ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರಿಗೂ ದೀಕ್ಷೆಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು.) ಇವರು ತಮ್ಮ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕಾಣಲು ಉತ್ತರ ಕಾಶಿಯಿಂದ ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದ ವರೆಗೆ ಕಾಲುನಡಿಗೆಯಿಂದಲೇ ಬಂದಿದ್ದರಂತೆ.

ಯಾರೂ ಹೊಗದ ಕಿರಿದಾದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನಾವು ಆಶ್ರಮದ ಗೇಟನ್ನು ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಒಳ ನಡೆದೆವು. ಗೇಟಿನ ಬಳಿಯೇ, ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರ ಸನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮದ ಹೆಸರನ್ನು ತಿಳಿಯದ ನಾವು ಅವರನ್ನು "ಮಾತಾಜಿ" ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆವು. ಪ್ರಸಾದನಿಗೆ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಹುರುಪು ಬಂದಿತ್ತು. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆದ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ನಟರಾಜ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಅತಿ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಬೇಸರ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೇ ನಮ್ಮನ್ನು ತನ್ನ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ. ಒಳ ಹೊಕ್ಕೊಡನೆ ಆಶ್ರಮದ ಸುಂದರ ಕೈತೋಟ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೈಮಾಡಿ ಕರೆಯಿತು. ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮರ್ಸಿಡಿಸ್

ಬೆನ್ಸ್ ಕಾರುಗಳು ನಿಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಾದಿಗಳ ಜನಜಂಗುಳಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರ್ಭುಗ ರ್ಭುಗಿಸುವ ದೀಪಾಲಂಕೃತ ವೇದಿಕೆ, ಮೆತ್ತನೆಯ ಗಾದಿ ಯಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದುದೆಲ್ಲ ಕೇವಲ ನೀರವತೆ. ಒಳಗೆ ಯಾವುದೋ ಕೋಣೆಯೊಳಗಿಂದ ಬೆಳಕು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಕೋಣೆಯ ಕಿಟಕಿಯ ಬಳಿ ನಿಂತೆವು. ಕಿಟಕಿಯೊಳಗಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡ 77 ವರುಷದ ವೃದ್ಧಿಯೊಬ್ಬರು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬಂದು ಯಾರು ಬೇಕು? ಎಂದು ಕೈಕಟ್ಟಿ ನಿಂತು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಅವರ ಬಿಳಿಯ ಸೀರೆ, ಬಿಳಿಯ ಕುಪ್ಪಸ, ಬೋಳು ಹಣೆ, ಬೋಳು ಕೈ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿರಾಭರಣ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರೇ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರೆಂದು ಖಚಿತ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು "ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಬಂದೆವು" ಎಂದು ಪ್ರಸಾದ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟ. ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ತನ್ನನ್ನೂ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ತಕ್ಷಣ ಬನ್ನಿ ಒಳಗೆ ಎಂದು ಕರೆದರು.

"ಬೇಡ ಹೊರಗೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ" ಎಂದದಕ್ಕೆ, ಆ ಯೋಗಿನಿ ನಮಗಾಗಿ ಕುರ್ಚಿಯನ್ನು ಒಳಗಿನಿಂದ ತರಲು ತಾವೇ ಹೊರಟರು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ನಮಗೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗಿ ನಾವೇ ಒಳ ಹೋಗಿ ಕುರ್ಚಿಗಳನ್ನು ಹೊರತಂದೆವು. ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಆತ್ಮಾನಂದೇಂದ್ರರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. "ಒಂದರ್ಥ ಗಂಟೆಯಷ್ಟೆ, ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಮಯವಾಯಿತು" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಶ್ರಮದ ದೊಡ್ಡ ಹಾಲಿನೊಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ನನಗೆ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರೊಡನೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡ ಬೇಕಿತ್ತು ಆದರೆ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಹಿಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಮಾತನ್ನು ಶುರುಮಾಡಲು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೇಂದ್ರ ಸರಸ್ವತಿಯವರ ಬಹುಚರ್ಚಿತ "ಸದಸತ್ ವಿಲಕ್ಷಣ" 'ಮೂಲಾವಿದ್ಯಾನಿರಾಸ' ಮುಂತಾದ ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಸಾದ ಅವರನ್ನು ಕೇಣಕಿದ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಎಲ್ಲವೂ ಗಹನವಾದ ಶಂಕರ ವೇದಾಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳು. ನಾವೋ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಂ ವರ್ಕ್ ಮಾಡದೇ ಹೋಗಿದ್ದೆವು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋದವು.

ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದನಂತರ ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಯಳ್ಳಂಬಳಸೆ ಸುಬ್ಬಾಯ ಶರ್ಮರು (1880-1975), 1948 ರಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದೇಂದ್ರ

ಸರಸ್ವತಿಯಾದರು. ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ ಋಷಿ, ಪುರುಷ ಸರಸ್ವತಿಯೆಂದೇ ಹೆಸರಾದ ಅವರು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಪ್ರಕಾಶವೆಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು (1920) ಶಂಕರವೇದಾಂತದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೇಂದೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು. ಅದರ ಮೂಲಕ ಶಂಕರ ಭಗವತ್ಪಾದರ ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಸಿಡಿದು ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಟೀಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದವರು. ಶಂಕರರ ಪ್ರಸ್ಥಾನತ್ರಯಭಾಷ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ದೋಷಗಳನ್ನು, ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದು "ಶಂಕರರಡೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ" ಎಂಬ ಕರೆಯೊಡನೆ ಶುದ್ಧಶಾಂಕರ ವೇದಾಂತದ ಹರಿಕಾರರಾದರು. ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ 188 ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಆ ವೇದಾಂತದ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಆತ್ಮಾನಂದೇಂದ್ರರು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇಂತಹ ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಟ್ಟದ ಬೌದ್ಧಿಕತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾನು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿದೆ. ನನ್ನ ಮನದೊಳಗಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕಿತ್ತು. ಅವರು ಆತ್ಮಾನಂದರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮೊದಲ ಸಲ ಕೇಳುತ್ತಿರುವರೋ ಎಂಬಂತೆ ತನ್ಮಯರಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವಾಮಿಗಳನ್ನು ತನ್ನಡೆಗೆ divert ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಏನೋ ಮಾತನಾಡಲು ತೊಡಗಿದ. ನಾನು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರತ್ತ ತಿರುಗಿದೆ-

"Inner quest ಎಂದಿರಿ ನಮ್ಮಂತಹ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನ ಹೋರಾಟದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೇ? ಅದು ಬೇಡವೇ? ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ."

"ಮಾಡಿ. ಒಳಗಿನ ಶೋಧನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೊರಗಿನ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬಾರದೆಂದೇನು ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ನಿಸ್ವಾರ್ಥವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿ. ಎಲ್ಲವೂ ಕೇವಲ ಮಜಲುಗಳಷ್ಟೆ. ಹೋರಾಟ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಳಗಿನ ಶೋಧನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೊರಗಿನ ಹೋರಾಟ ವನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಸಬಹುದು, that is even fine. ಸಂಬಂಧದೊಳಗೆ ಇದ್ದುಕೊಂಡೇ ಎಲ್ಲ ಶೋಧನೆ ಮಾಡಬಹುದು"

"ಒಳಗಿನ ಶೋಧನೆ ಅಂತ ಎಲ್ಲರೂ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರನ್ನು ಪೋಷಿಸುವರು ಯಾರು?" ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಹಾಸ್ಯ ಚಟಾಕಿ ಹಾರಿಸಿದರು.

ನಾನು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದೆ

"ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಏಕೆ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿರಿ? ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪಡಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲವಾ? ಆತ್ಮಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆ ಎರಡನ್ನೂ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತಲ್ಲ?"

"ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು ಆದರೆ ಅದು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅದೇ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರಬಂದು ಬಿಟ್ಟೆ. ಈಗ ಅನುಭವವನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂದೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿಸುವುದೂ ಆ ಅನುಭವವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಚೈತನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು (ಅಹಂಕಾರ) ಮೆರೆಯುವುದೇ ಅಲ್ಲಾ, ಗಿರಿಜಾ?"

ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗದೇ ಅವರತ್ತ ನೋಡಿದಾಗ,

"ನೋಡಿ; ನಾವು ನೋಡುವ ಮತ್ತು ನೋಡಲ್ಪಡುವ ವಸ್ತು ಬೇರೆ ಎಂಬ ಅರಿವು ನಮಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ ಎನ್ನುವ ಅರಿವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತದಲ್ಲಾ ಅದು ಯಾವುದು? ನನ್ನ ಅರಿವನ್ನು ನನಗೆ ತಂದು ಕೊಡುವ ಮತ್ತೊಂದು ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಚೈತನ್ಯ ಇರಲೇಬೇಕಲ್ಲವಾ. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಎಷ್ಟು orderly ಯಾಗಿದೆ ನೋಡಿ, ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇದರ ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಒಂದು ಚೈತನ್ಯ ಇರಲೇಬೇಕಲ್ಲವಾ." ಇಂತಹ ಚೈತನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ವಿಸ್ಮೃತಿ ಒದಗಿಬಿಡುವ ದುರಂತವನ್ನು ಅವರು ಬಹಳ ತನ್ಮಯರಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ ನಾನು ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟೆ.

ನಮ್ಮೊಳಗಿರುವ ಚೈತನ್ಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಚೈತನ್ಯ ಎರಡೂ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ, "ನಾವು ಕೂಡ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಭಾಗವೇ ಅಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದಾಗ "ಅಷ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು" ಎಂದರು.

ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಾಯಿತು ಅರ್ಧಗಂಟಿ ಮಾತ್ರ ನಿವ್ರೊಡನಿರಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದಿದ್ದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದೂವರೆ ತಾಸಿಗೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರು ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾ ಬಹಳ ಕಾಲದ ಗೆಳತಿಯಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದರು. ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ನಂಬಿಸುವ ಹಟವಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದ ದಾರಿಯೆಂದು ಎನ್ನುವ ವಿನಯವನ್ನು ಅವರ ಅಂಗ ಭಾವಗಳು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾವು ಹೊರಡಲು ಅನುವಾದಾಗ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಯವರ ಮುಖನೋಡಿದರು. ಅದನ್ನು ಅರಿತವರಂತೆ ಒಳ ಹೋಗಿ ಬಂದ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣುಗಳಿದ್ದವು. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದರು. ಅದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೆವು. ಬಹಳ ಸಾರ್ಥಕ ಗಳಿಗೆಗಳು ಸರಿದು ಹೋದವು. "ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಮಾಡಬಾರದು" ಎಂದು ನಾವು ಹೊರಡುವ ವೇಳೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಾತು ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನಾವು ಕಳೆದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭರತ ವಾಕ್ಯದಂತಿತ್ತು.

"ನಮ್ಮ ಕೈಲಾಗುವಾಗ ಬೇರೆಯವರ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕು" ಎನ್ನುವ 77 ವರುಷದ ವೃದ್ಧ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಆಡುಗೆ, ಮನೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 'ನಮ್ಮದು ಬಹಳ ಸರಳ ಆಹಾರ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. 83 ವರುಷದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಮೈಸೂರು ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ದಿನನಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ವಾಹನವೂ ನಿಂತಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಊರೊಳಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡು ಕಿ.ಮೀ. ನಡೆದುಕೊಂಡೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೇನೋ! ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಉತ್ತರಕಾಶಿಯಿಂದ ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದವರು ಅವರು!

ನಾವು ಹೊರಟಾಗ ಆಶ್ರಮದ ಅಂಗಳದೊಳಗೆ ಹಾಗೂ ಹೊರಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕತ್ತಲು ಹರಡಿತ್ತು. ಯಾವುದೇ ದೀಪಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಗೀರು ಚಂದಿರ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೆಳಕಿನ ಸುಳಿವೂ ಅಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ದೀಪವನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೇಡವೆಂದರೂ ಗೇಟಿನ ತನಕ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬಂದರು. ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಗಿಡದಿಂದ ನನಗೊಂದು ಗುಲಾಬಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿಯವರು "ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ" ಎಂದು ಮನತುಂಬಿ ಹರಸಿದರು. ಅವರ ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಗೆ ಅದರ gestures ಗೆ ನಾನು ಇನ್ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಕರಗಿ ಹೋದೆ. ಅನತಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಕಾರು ರಿವರ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ ತಲಪುವವರೆಗೆ ಆ ವೃದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಗೇಟಿನ ಬಳಿಯೇ ದೀಪವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿಹಿಡಿದು ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ ಯವರ "ಕರುಣಾಳು ಬಾ ಬೆಳಕೆ" ಕವಿತೆಯನ್ನು ಆತ್ಮಸಾತ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ಪ್ರತೀಕದಂತೆ ನಿಂತೇ ಇದ್ದರು. ನಾವು ಬಹಳ ದೂರ ಸಾಗುವವವರೆಗೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಆ ದೀಪದ ಬೆಳಕು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಹೊರಗೆ ಕತ್ತಲು ಆವರಿಸಿದ್ದರೂ ಮೇಲೆ ಗೀರು ಚಂದಿರ ದಾರಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ. ನಮ್ಮೊಳಗೆ ದೀಪೋತ್ಸವದ ಜಾತ್ರೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. □

ಹಳೆಬೇರು, ಹೊಸಚಿಗುರು:

ಕೌಲಗಿ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರ ವಿಚಾರಗಳ ಸೊಗಸು

ಭಾರತ ಚಕ್ರತೀರ್ಥ ಮತ್ತು

ಇತರ ಲೇಖನಗಳು

ಲೇ: ವಿದ್ವಾನ್ ಕೌಲಗಿ ಶೇಷಾಚಾರ್

ಪ್ರಕಾಶಕರು: ನಿಶಾಂತ್ ಎಂಟರ್ ಪ್ರೈಸಸ್, ಮೈಸೂರು.

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ: ೨೦೧೧

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೊಡು-ಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆ ತಂದುಕೊಡುವ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗೆಲ್ಲ ನೆನಪಾಗುವ ಪ್ರಭೃತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಸೇರಬೇಕಾದ ಒಂದು ಹೆಸರು ವಿದ್ವಾನ್ ಕೌಲಗಿ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರದ್ದು. ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಉಪಾದೇಯವೂ ವಿಚಾರಕ್ಷಮವೂ ಆದ ಆನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದ ಹಿರಿಯರವರು. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯಪರರ ಮನನೋಯದ ಹಾಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಬರೆದವರು. ಅದಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಬದುಕಿತು ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ ಮುಂದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬದುಕಬೇಕೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರವರು. ಹಳೆಯ ಪೀಳಿಗೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ವಿದ್ವಾಂಸ ರಾಗಿಯೂ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆಯ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳು ಇಷ್ಟಪಡುವ ಚಿಂತನಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಡಿಸಿಕೊಂಡ ವರು. ಕಳೆದ (೨೦೧೧) ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತೀರಿಹೋದಾಗ ಅವರ ಆಯಸ್ಸು ಶತಕದಲ್ಲಿತ್ತು.

ಮುಮ್ಮಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪಂಡಿತರತ್ನಂ ರೊದ್ದ ಕುಂಭಕೋಣಮ್ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರ ಮೊಮ್ಮಗ (ಹಿರಿಯಪುತ್ರ ವಿದ್ವಾನ್ ವಾಸುದೇವಾಚಾರ್ಯರ ಎರಡನೆಯ ಮಗ) ಕೌಲಗಿ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರು ಜನಿಸಿದ್ದು ೦೯.೧೧.೧೯೧೧ರಲ್ಲಿ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಆರಂಭಿಸಿ, ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ. ಓದಿ, ೧೯೩೮ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಜನವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯ ಬದುಕನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ನಡುವೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ದಿನ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಸಂಪಾದಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ ಇಂಟರ್ ಮೀಡಿಯೇಟ್

ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಉಪನ್ಯಾಸಕ ವೃತ್ತಿ. ಮುಂದಿನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಬದುಕು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಧ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದ ಸುಬೋಧ ರಾಮರಾಯರ ಸುಬೋಧ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ; ಮತ್ತೆ ವಿ.ಸೀ.ಯವರ ಪರಿಚಯವಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ತ್ರೈಮಾಸಿಕಕ್ಕಾಗಿ ಬರವಣಿಗೆ. ೧೯೫೦ರಲ್ಲಿ ಉಡುಪಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ ಹುದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹತ್ತುವರ್ಷಗಳ ಸೇವೆ. ಮತ್ತೆ ಏಳು ವರ್ಷ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ. ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ವಾಪಸು. ಮೈಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ತಾಲೂಕ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ. ೧೯೬೯ರಿಂದ ೨೦೧೧ರವರೆಗಿನ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಮುಡಿಪು.

ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅಲ್ಲದೇ ತಮಿಳು, ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರು ಮತ್ತು ತನ್ಮೂಲಕ ಆದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಕಟ್ಟಲು ನೆರವಾದವರು. ಅವರ ಮೊದಲ ಕೃತಿ

ವಿಭಾವರಿ ಭಟ್

‘ಅಲಂಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಡಾ. ಪಿ.ವಿ.ಕಾಣೆಯವರ History of Sanskrit Poetics - Origin and Development ಕೃತಿಯ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ. ಅದು ಪ್ರಾಯಶಃ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಮೊದಲ ಅಲಂಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥ. ಮದ್ರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕನ್ನಡ ‘ವಿದ್ವಾನ್’ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಪಠ್ಯವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಎರಡನೆಯ ಕೃತಿ ‘ವೇದಾಂತ ಸಾರ’ ಸದಾನಂದ ಯೋಗೀಂದ್ರರ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ. ಶ್ರೀ ಮನ್ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯರ ‘ದ್ವಾದಶ ಸ್ತೋತ್ರ’ದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅನುವಾದ ಇವರ ಮೂರನೆಯ ಕೃತಿ. ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರ ವಿದ್ವತ್ತನ್ನು ಡಾ. ಪಿ.ವಿ.ಕಾಣೆ, ವಿ.ಸೀ., ತೀನಂಶ್ರೀ, ಗೊರೂರು, ಡಿವಿಜಿ, ಎಂ.ಆರ್.ಶ್ರೀ., ಎಸ್ ಎಸ್ ರಾಘವಾಚಾರ್ಯ, ನಿಟ್ಟೂರು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾವ್, ಸಂಪದ್ಗಿರಿ ರಾವ್, ಉಡುಪಿಯ ಟಿ. ಎಂ. ಎ. ಪ್ರೈ, ಉಪೇಂದ್ರ ಪ್ರೈ, ಟಿ ಆರ್. ಎ. ಪ್ರೈ ಮತ್ತು ಟಿ. ಎ. ಪ್ರೈ ಮೊದಲಾದ ಗಣ್ಯರು ಗುರುತಿಸಿ ಗೌರವಿಸಿದ್ದರು. ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರು ಮೊನ್ನೆಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೆ ಪ್ರಚಲಿತ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೂ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ರೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದ ಸುಮನಾ ವಿಶ್ವನಾಥ್ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿದ್ವಾನ್ ಕೌಲಗಿ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರು ಶತಕದ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ದ್ವಾಗ ಪ್ರಕಟಿತವಾದ ಬಿಡಿಲೇಖನಗಳ ಸಂಕಲನ ‘ಭಾರತ ಚಕ್ರತೀರ್ಥ’ ಸಂತ ತುಲಸೀದಾಸರು ‘ಸ್ವಾಂತಸ್ಸುಖಾಯ’ ತಮ್ಮ ರಾಮಚರಿತಮಾನಸವನ್ನು ಬರೆದಂತೆಯೇ, ತಾವು ಈ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾಮದದಿಂದಾಗಲಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಕಾಮನೆಯಿಂದಾಗಲಿ, ಹಣಸಂಪಾದಿಸ ಲಾಗಲಿ ಬರೆಯದೆ, ‘ಸ್ವಾಂತಸ್ಸುಖಾಯ’ ಬರೆದುಕೊಂಡದ್ದಾಗಿ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿಸಿದ್ದು, ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಾರತದ ಕೆಲವು ಧರ್ಮಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೀಮಾಂಸೆಯಿದೆ. ತಮ್ಮ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಹತ್ತಿರದಿಂದ ಕಂಡು ಹತ್ತಿರವಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ವಿ.ಸೀ. ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಸ್. ರಾಘವಾಚಾರ್ಯರ ಪರಿಚಯ ಲೇಖನಗಳು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾದ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯತೆ ಇಲ್ಲಿನ ಲೇಖನಗಳ ಹಿಂದಿನ ನಿಲುವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿದೆ. ಜೊತೆಗೇ ಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಹೊಸತಲೆಮಾರಿನ ಚಿಂತನ ಕ್ರಮತೆ ಇಲ್ಲಿನ ಬರವಣಿಗೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಇವತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವಿಮರ್ಶೆ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೆ ಮನಕೊಟ್ಟು ಬೀದಿಗಳಿಗುತ್ತಿರುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ಶಿಸ್ತು ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಸಂಯಮಕ್ಕೆ ಮಾದರಿ ಎನ್ನಿಸುವ ಬರಹಗಳೂ ಇಲ್ಲಿವೆ. ‘ಕಾಲಿದಾಸ ಮತ್ತು ಅಶ್ವಘೋಷ ಅಂತಹದೊಂದು ಬರಹ. ಅಶ್ವಘೋಷನ ಬುದ್ಧಚರಿತ ಮತ್ತು ಸೌಂದರನಂದ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲಿದಾಸನ ಕೃತಿಗಳ ನಡುವೆಯಿರುವ ಸಾಮ್ಯಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಈ ಲೇಖನವು ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರ ವಿದ್ವತ್ತು ಮತ್ತು ಸೌಜನ್ಯಗಳ ಸಂಕೇತದಂತಿದೆ. ಯಾರು ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಿಯರು, ಯಾರಿಂದ ಯಾರು ಕದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂಬಂತಹ ಉಹಾಪೋಹಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ವಾದಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬಹುದಾದ ತೀರ್ಪಿನಂತಿದೆ ಈ ಲೇಖನ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸೌಜನ್ಯದ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯಿದ್ದಂತಿವೆ:

“ಕಾಳಿದಾಸ ಮತ್ತು ಅಶ್ವಘೋಷ ಇವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯಸ್ಥಳಗಳು ಇದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೊಂದು ಕವಿಯ ಮೇಲೆ ವಾಚ್ಛಿಯುಚೌರ್ಯದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸುವುದು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ವಾಚ್ಛಿಯುಚೌರ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಲೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರುವವರು

ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ ಮತವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏಕವಾಕ್ಯತೆ ಬರಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಚ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಯಾಸ್ಯನ ನಿರುಕ್ತದಿಂದ ಪತಂಜಲಿ ಮತ್ತು ಜೈಮಿನಿ ಇವರು ಹಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಧುಸೂದನ ಸರಸ್ವತಿ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ರಿಂದಲೂ, ನಾಗೋಜಿಭಟ್ಟ ರಸಗಂಗಾಧರ ದಿಂದಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ವಾಚ್ಯಯ ಚೋರರೆ? ಕಾಳಿದಾಸನೂ ಕೌಟಿಲ್ಯ, ಭಾಸ ಮತ್ತು ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ವಾದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಉತ್ತರ: ಧ್ವನ್ಯಾಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆನಂದವರ್ಧನ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ, ಹಿಂದೆ ವರ್ಣಿತವಾದ ವಸ್ತುವಾಗಿದ್ದರೂ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ರಸಯುಕ್ತ ಶೈಲಿಯಿಂದ ಮತ್ತೆ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದು ವಸಂತದ ಋತುವಿನ ವ್ಯಕ್ತದಂತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಾ ಅಪಿ ಹ್ಯರ್ಥಾ : ಕಾವ್ಯೇ ರಸಪರಿಗ್ರಹಾತ್!

ಸರ್ವೇ ನವಾ ಇವಾಭಾಂತಿ ಮಧುಮಾಸ ಇವ ದ್ರುಮಾಃ !! (ಧ್ವ. ೪.೪)

ಕವಿಯಾದವನು ಹಿಂದಿನ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅಂಶತಃ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅದರ ವರ್ಣನೆಯಲ್ಲಿ ರಮ್ಯ ಪ್ರತಿಭಾಸ್ಫುರಣದ ಪ್ರತೀತಿಯು ಸಹೃದಯರಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಆ ಕವಿ ದೋಷಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮತ್ತೆ ಆನಂದವರ್ಧನ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಯದಪಿ ತದಪಿ ರಮ್ಯಂ ಯತ್ರ ಲೋಕಸ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ ಸ್ಫುರಿತಮಿದಮಿತೀಯಂ ಬುದ್ಧಿರಭ್ಯುಜ್ಜಿಹೀತೆ! ಅನುಗತಮಪಿ ಪೂರ್ವಚ್ಛಾಯಯಾ ವಸ್ತು ತಾದ್ಯಕ್ ಸುಕವಿರಪನಿಬಧಾತ್ ನಿಂದ್ಯತಾಂ ನೋಪಯಾತಿ!! (ಧ್ವ. ೪.೧೬)''

ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರ ಆತ್ಮೀಯರಾಗಿದ್ದ ತೀನಂತ್ರೀಯವರು ಇದೇ ಸುಮಾರಿಗೆ, ರನ್ನನು ಪಂಪನಿಂದ ಪಡೆದದ್ದೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ, ಪೂರ್ವಕವಿಕ್ಯತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಒಬ್ಬನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಹೊಸಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ದೋಷಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗದಿರುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಶ್ಲಾಘನೆಗೂ ಪಾತ್ರನಾಗಬಹುದು (ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯ ಮೀಮಾಂಸೆ: ಕವಿತೆಯ ಪರಿಕರಗಳು: ಪು - ೧೪೪) ಎಂಬ ಶರಾ ಬರೆದಲ್ಲಿನ ಸಹೃದಯತೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸುವ ಬರಹವಿದು. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಧ್ವನ್ಯಾಲೋಕದ ಇದೇ ಶ್ಲೋಕ ಉಲ್ಲೇಖಿತವಾಗಿದೆ. ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾದ ತೀನಂತ್ರೀಯವರ ಬರಹದ ಮಾರ್ದವತೆ ಹೀಗಿದೆ:

“ಇಲ್ಲಿ ಹರಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬರಕೂಡದು. ಹಿಂದಿನವರಿಗೆ ಋಣಿಯಲ್ಲದ ಕವಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಂಟು? ರನ್ನನು ಪಂಪನ ಕಾವ್ಯಭಾಗದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಕೃತಿಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದನು; ಪಂಪನು ಕಾಳಿದಾಸ, ಭಾರವಿ, ಮಾಘ, ಭಟ್ಟನಾರಾಯಣಾದಿಗಳಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಪಡೆದನು; ಕಾಳಿದಾಸನೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಘೋಷನನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಶ್ವಘೋಷನ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಛಾಯೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಂಪರೆಗೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ? ಅನ್ಯರದನ್ನು ತನ್ನದೆಂದು ಮರೆಮಾಚಿ ಹೇಳುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಹರಣ; ಇದೇ ನಿಜವಾದ ದೋಷ. ಪರರ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚುಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಸದೊಂದು ಮೆರುಗನ್ನು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಭಾವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಅಳವಡಿಸುವುದು ಈ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಲಾರದು. ಅದು ಹರಣವಲ್ಲ; ಸ್ವೀಕರಣ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನೂ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಹಳೆಯ ತಲೆಮಾರಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರಲ್ಲಿ ಕಂಡಷ್ಟು ಸಹಜವಾಗಿ ನವ್ಯಸಂದರ್ಭದ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಣುವಂತಿಲ್ಲ”.

ಇಷ್ಟೇ ಮಹತ್ವದ ಇನ್ನೊಂದು ಲೇಖನ ‘ವೈಯಾಕರಣ ವ್ಯಾಡಿ . ವ್ಯಾಡಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತವ್ಯಾಕರಣಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತಿಮಹತ್ವದ ಒಂದುಲಕ್ಷ್ಯಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಸಂಗ್ರಹ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಗ್ರಂಥವೊಂದನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದು, ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನದ ಸುಮಾರಿಗೆ ಅದು ಕಾಲದ ಕೊಂಡಿಯಿಂದ ಕಳಚಿ ಹೋಗಿ ಇವತ್ತು ಅನುಪಲಬ್ಧ ಎನಿಸಿಕೊಂಡು, ಪತಂಜಲಿ, ಕಾತ್ಯಾಯನ, ಭರ್ತೃಹರಿ, ಪುಣ್ಯರಾಜ, ನಾಗೇಶ ಮುಂತಾದ ವೈಯಾಕರಣರ ಉಲ್ಲೇಖ ಗಳಲ್ಲಷ್ಟೆ ಉಳಿದುಹೋಗಿರುವ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥ. ಏಳನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೂ ಈತನ ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಪನ ಇದ್ದಿತ್ತೆಂದು ವಾಕ್ಯಪದೀಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಚಾರ್ಯರು ಊಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಲಭ್ಯಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನಷ್ಟೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ವ್ಯಾಡಿಯ ಮತವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರ ಮಾದರಿಯು ಸಂಶೋಧನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಎನಿಸುವಂತಹದು.

ವ್ಯಾಡಿಯ ಕುರಿತು ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದುವಾಗ ನನಗೆ ನೆನಪಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯಹೆಸರು ಭಟ್ಟತೃತನದ್ದು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗುವ ಕಾವ್ಯಕೌತುಕ ಕಾಲದ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ. ಆದರೆ

ಅಭಿನವಗುಪ್ತ ಮೊದಲಾದ ಆಲಂಕಾರಿಕರ ಉಲ್ಲೇಖಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಬಂದಿರುವ ಉದ್ಧರಣೆಗಳು ಕಾವ್ಯಕೌತುಕದ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೌತುಕವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಕಾವ್ಯಕೌತುಕದ ಮೇಲೆ ಅಭಿನವಗುಪ್ತ ‘ವಿವರಣೆ ಬರೆದದ್ದೂ ಇದೆಯಂತೆ. ಅದೂ ಇವತ್ತು ಅನುಪಲಬ್ಧವೇ. ‘ವಾಗ್ದೇವಿಗೆ ಮಾರ್ಗಗಳು ಎರಡು. ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಜನಿಸಿದ್ದು ಶಾಸ್ತ್ರ. ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಜನಿಸಿದ್ದು ಕಾವ್ಯ’, ‘ಪ್ರಜ್ಞಾ ನವನವೋಲ್ಲೇಖಶಾಲಿನಿ ಪ್ರತಿಭಾ ಮತಾ! ತದನುಪಾಣನಾಜೀವದ್ವರ್ಣನಾನಿಪುಣಃ ಕವಿಃ!! ತಸ್ಯ ಕರ್ಮ ಸ್ಮೃತಂ ಕಾವ್ಯಂ ಮೊದಲಾದ ಆಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಗೊಳ್ಳುವ ಹಲವು ಪಂಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸಾಕಾರ ನೊಬ್ಬನ ಹೆಸರು ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೊಂದು ಕೌತುಕವೇ. ಆತನ ಕುರಿತು ಯಾರಾದರೂ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರ ಲೇಖನ ನೆನಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಲೇಖನ ‘ಮೂಲಭೂತ ರಸಗಳು . ರಸಗಳು ಎಷ್ಟು, ಯಾವುದು ಮೂಲಭೂತರಸ ಮುಂತಾದ ಆರಂಭಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರು ಬರೆದದ್ದು ೧೯೫೬ರ ಸುಮಾರಿಗೆ. ತೀನಂತ್ರೀಯವರು ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಇದೇ ವಿಷಯದ ಲೇಖನದೊಂದಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೋಲಿಸಿನೋಡಬಹುದಾದ ಲೇಖನವಿದು. ಪ್ರಬುದ್ಧಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಬರೆದಿದ್ದ ಲೇಖನ ಛಂದಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಇತಿಹಾಸ ವೂ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಅಪರೂಪದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು (ಪಿಂಗಳನ ಛಂದಃಸೂತ್ರ, ಅಗ್ನಿಪುರಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಛಂದೋವಿವೇಚನೆ, ಕಾಳಿದಾಸ (?) ನ ಶ್ರುತಬೋಧ, ಕ್ಷೇಮೇಂದ್ರನ ಸುವೃತ್ತತೀಲಕ, ಇತ್ಯಾದಿ) ಸಂಶೋಧನಾಸಕ್ತರ ಗಮನಸೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರು ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯಪರ ಮನನೋಯದ ಹಾಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಬರೆದವರು ಎಂದೆನಷ್ಟೆ? ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಓದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮತ್ತು ವಿಚಾರಶೀಲತೆಯನ್ನು ವರ್ಧಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಎನ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ಸನಾತನವಾದಿ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನವಾದಿಗಳ ಆಗ್ರಹದಂತಿರುವ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಚಾರ (ಮರಾಠಿ ಮೂಲ: ಪಿ ವಿ ಕಾಣೆ) ಎಂಬ ಲೇಖನ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದುದು.

ಧರ್ಮನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳ ಕುರಿತಿರುವ ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಸದಾಚಾರ ಇವುಗಳ ಧರ್ಮನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿನ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡುವಾಗ ಎದುರಾಗುವ ವಿರೋಧಗಳ ಪಕ್ಷಿನೋಟವಿದೆ. ಭಿನ್ನಭಿನ್ನ ಆಚಾರಗಳಿಂದ ಧರ್ಮನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅವರಿಲ್ಲ ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹಾಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಕಟ್ಟೋಣದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರು ಎತ್ತಿದ ಕೈ. 'ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಜನನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ನಂಬಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರಳಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಜ್ಞಾನಮೂಲ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ದಿಕ್ಕುಕಾಣದೆ ದಾರಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಯಜ್ಞ, ತಪಸ್ಸು, ಶಾಪ, ವರ ಆಶೀರ್ವಾದ, ಆಕಾಶವಾಣಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಆಧಾರ ಪಡೆದಿದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಯಜ್ಞ ತಪಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಕ್ಕಳಾಗುತ್ತವೆಯೆಂಬ ಶ್ರದ್ಧೆಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು. ಈ ಶ್ರದ್ಧೆಯಲ್ಲಿನ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಬೆನ್ನೆಲುಬು ಇದೆಯೇ? ಸತ್ಯಾಂಶವೆಷ್ಟು? ಇವನ್ನು ಹುಡುಕಿಸೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ... ಯಜ್ಞದಂತೆ ತಪಶ್ಚರ್ಯೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷಮಿಲನವಿಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳಾಗುತ್ತವೆಯೆಂಬ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದೆ. ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಇಂಥ ಪ್ರಕಾರದ ನಾಲ್ಕಾರು ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಂಕೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಬರೀ ತಪಶ್ಚರ್ಯೆಯಿಂದಲೇ ಮಕ್ಕಳಾದವೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯಾವುದೇ ಬಲವಾದ ಪ್ರಮಾಣವು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.... ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಅನ್ಯೈಸರ್ಗಿಕ ಕುಮಾರಸಂಭವಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಎಂದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಾಗುವ ಈ ಲೇಖನ ಶ್ರೀ ರ. ಭಿಡೆ ಎನ್ನುವವರ ಮಾರಾಠೀಲೇಖನದ ಅನುವಾದ. "ಭೀಷ್ಮ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯ ಅನ್ವಯಾರ್ಥ ಕೂಡಾ ಅದೇ ಮೂಲದ್ದು. ಶಿಶುಪಾಲನ ವಾದವೈಖರಿ, ದ್ರೌಪದೀ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ, ಸುದೇಷ್ಟೆ ನಯವಿಹೀನೆಯೇ?, ಕೃಷ್ಣನ ಸಾರಥ್ಯ, ಭೀಮನು ದುಃಶಾಸನನ ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿದನೇ? ಮೊದಲಾದ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಶ್ರುತ ಮತ್ತು ಬಹುಜನಸ್ವೀಕೃತ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಕುತೂಹಲದ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುವ ಸೊಗಸಿದೆ. ಈ ಭಾಗದ ಹಲವು ಲೇಖನಗಳಿಗೆ ಮರಾಠೀಮೂಲವಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡಾಗ

ಮಹಾಭಾರತದ ಕುರಿತಂತೆ ಮರಾಠೀಚಿಂತನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಇರಾವತಿ ಕರ್ವೆಯವರ ಪ್ರಭಾವದ ಸೂಚನೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆಯೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ, ಕರ್ವೆಯವರ ಯುಗಾಂತ ೧೯೬೫ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಲೇಖನಗಳು ಅದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದವು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸದಿರಲಾಗದು.

'ದ್ರೌಪದೀ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ' ಜಿಜ್ಞಾಸಾರ್ಹ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲೇಖನ. ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಶಾಸನನು ದ್ರೌಪದಿಯ ಸೀರೆಯನ್ನೆಳೆದಾಗ ಕೃಷ್ಣನು ಅಖಂಡ ಸೀರೆಯ ರಾಶಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಘಟನೆಯ ಮೂಲಭಾರತದ ಕಥೆಗೆ ಸೇರಿದುದೇ ಅಥವಾ ಆ ಭಾಗವು ಅನಂತರ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದೇ ಈ ಲೇಖನದ ಉದ್ದೇಶ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಬೆತ್ತಲೆಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾಭಾರತದ ಯಾವುದೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ, ರಾಜಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುದು ಕೇವಲ ಕೇಶ್ರಹಣವೇ ಹೊರತು ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣವಲ್ಲ ಎಂದು ಮಹಾಭಾರತದಿಂದಲೇ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಇದಲ್ಲದೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖನಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಒಂದು: ಡಾ ಜಿ ಎಸ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರ ಅಕ್ಷಯವಸ್ತ್ರ ಎಂಬ ಲೇಖನ. ಎರಡು: ಕಥೆಗಾರ ವಸುಧೇಂದ್ರ ವಿಜಯಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಲೇಖನ. "ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತವೆಂದು ತಳ್ಳಿ ಹಾಕಲಾಗದು ಎಂದು ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದರೆ, ವಸುಧೇಂದ್ರರ ವಾದ ಆಚಾರ್ಯರ ವಾದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರದ್ದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶೂದ್ರತಪಸ್ವಿ ಶಂಭುಕನು ಜಂಘಾಸುರನೇ? ಎಂಬ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರು (೧) ಪೇಜಾವರ ಮಠಾಧೀಶರು ಹೇಳಿದ ಶಂಭುಕನು ಜಂಘನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನೆಂಬ ಕಥೆ ಮೂಲರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ; (೨) ಡಾ ವ್ಯಾಸನಕೆರೆ ಪ್ರಭಂಜನಾಚಾರ್ಯರು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣವು ಹಂಸಗ್ರೀವ ರಾಮಾಯಣದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೂಪ ಎಂದು ಮತ್ಸ್ಯಪುರಾಣದಲ್ಲಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರಾದರೂ ಯಾವ ಭಾಗ/ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; (೩) ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಅನುವಾದಿಸಿದ ವಿದ್ವಾನ್ ಹಯವದನ ಪುರಾಣಿಕರು ಶಂಭುಕನೆಂಬ ಶೂದ್ರ ತಪಸ್ವಿಯನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮನು ಕೊಂದದ್ದು ಅವನು ಶೂದ್ರನೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಅವನು ಸ್ವಭಾವತಃ ಅಸುರ. ತನಗೆ ಅಯೋಗ್ಯವಾದ ರುದ್ರಪದವಿಯನ್ನು

ಬಯಸಿದ, ಅದಕ್ಕೇ ಎಂದಿರುವುದೂ ಮೂಲರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕಲ್ಪನೆ - ಎಂಬ ಮೂರು ಸ್ಪೋಟಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕುವೆಂಪು ಎತ್ತಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಜಾರಿಕೊಳ್ಳುವ ಉತ್ತರನೀಡಲೆತ್ತಿಸಿದವರ 'ಎತ್ತರ ವನ್ನು ನೋಡದೇ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವ ದಿಟ್ಟ ನಿಷ್ಕರತೆಗಾಗಿಯಾದರೂ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರೆದುರು ವಿಚಾರವಾದಿಗಳು ತಲೆಬಾಗಬೇಕು.

***

ವಿದ್ವಾನ್ ಕೌಲಗಿ ಶೇಷಾಚಾರ್ಯರು ಇವತ್ತು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ತಲೆಮಾರಿನ ಲೇಖಕರಿಗೆ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಎರಡು ಬಹು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಪಾಠಗಳು ನಮ್ಮೆದುರಿವೆ.

ಒಂದು: ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ವಿನಯವೇ ಭೂಷಣ.

ಎರಡು: ಬರಹವನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿಡುವುದು ಅಧ್ಯಯನಶೀಲತೆ.

□

ಟಿ. ಪಿ. ಕೈಲಾಸಂ...

ಆಬಾಲವೃದ್ಧರು ಆತನ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಂಡೋ ಕೇಳಿಯೋ ಬಿಟ್ಟು

ಅಶ್ರು ಬಿಂದುವೊಂದು; ನಕ್ಕ ಪುಟ್ಟನಗುವಿನ ಅಲೆಯೊಂದು;

ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರವೇ ಆತನ ಆಸೆಯ ಸರ್ವಸ್ವ!

ಇಂಥಹ ಹತ್ತು ಹಲವಾರು ಕವನಗಳನ್ನು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಹಸನ ಪ್ರಪಿತಾಮಹ ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಕೈಲಾಸಂರವರು 1946 ನೇ ಇಸವಿ ನವೆಂಬರ್ 23 ರಂದು ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದವರು 24 ರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿರಾತ್ರಿ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಬಿ.ಎಸ್.ರಾಮರಾವ್, ಜಿ.ಪಿ.ರಾಜರತ್ನಂ, ಕೆ.ವಿ.ಅಯ್ಯರ್, ಡಾ ಶಿವರಾಂ, ಇ.ಆರ್, ಸೇತೂರಾಮ್, ವೈ.ಎನ್.ಕೆ. ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರರು ಬರೆದುಕೊಂಡು ಕೈಲಾಸಂ ರವರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

"ನಗು ಬದುಕು ಅಳು ಸಾವು" ಎಂದು ಹಸ್ತಾಕ್ಷರವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಕೈಲಾಸಂರವರು ನಿಧನರಾಗಿ 60 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಇಂದಿಗೂ ಅವರ ಹಾಡು, ಹಾಸ್ಯ, ನಾಟಕಗಳು, ಚಿರಂಜೀವಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಾವು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೈಲಾಸಂ ರವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವುದು ಒಳಿತಲ್ಲವೇ? ಅವರ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಆನಂದಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲವೇ!!

□

ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಕುಲಗೆಡಿಸಿದ ಕಥೆ

“ನಮ್ಮ ಸೋದರಳಿಯಂದಿರಲ್ಲಾ ಸೇರಿ, ನಮ್ಮ ತಾತನವರು 1936 ರಲ್ಲಿ, ಮಳೆಯೇ ಕಾಣದಾದಾಗ, ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಶ್ರೀಶ್ರೀ ರಾಮ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದ್ದರಂತೆ. ಹತ್ತನೆಯ ದಿನ ಧಾರಾಕಾರ ಸುರಿದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ‘ಮಳೆ ತಂದಯ್ಯನವರು’ ಎಂದು ಹೆಸರಾಯಿತಂತೆ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಸೇರಿ ಶ್ರೀಶ್ರೀಶ್ರೀ ರಾಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡೋಣ ಅಂತೀದೀವಿ, ಮಾವ”, ಎಂದರು. ನಮ್ಮಕ್ಕ, ಅಂದರೆ ಅವರ ತಾಯಿ, ಹೌದು ಕಣ್ಣೋ, ನೀವೇ ಎಲ್ಲಾ ನಿಂತೊಂಡು ಮಾಡಿಸ್ಬೇಕು” ಅಂದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇ ತಡ, “ಆಯ್ತು ಅಕ್ಕ” ಅಂತ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು, ಸೊಂಟ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾಯ್ತು ಥಯ್ಯಮಾಮ. ಸರಿ ಈ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಹೇಗೆ ನಡೆಸಬೇಕು, ಅನ್ನೋದು ಯಾರಿಗಾದ್ರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ರೆ ತಾನೆ! ಅದನ್ನು ತಿಳಿಕೋಬೇಕು ಅಂತ, ಅದನ್ನ ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು? ಏನೇನು ಸಾಮಗ್ರಿ ಬೇಕು? ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ವೈದಿಕರು ಬೇಕು? ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ದಾನ ಕೊಡಬೇಕು? ಅನ್ನೋ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮೊದಲಾಯಿತು. ಅದೆಲ್ಲಾ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದೋ ಇಲ್ಲೋ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದು ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ? ಇದೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸರಿ ನಮ್ಮ ಭಾವನವರ ಶಿಷ್ಯರು ಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ, ವೈದಿಕರು, ಅವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು ಹತ್ತುದಿನಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ. ಹತ್ತೊಂದಿನ ಹತ್ತು ಹೋಮ-ಯಜ್ಞಗಳು, ಹತ್ತೊಂದಿನ ದಿನಗಳಂದು ರಾಮತಾರಕ ಯಜ್ಞ, ಹತ್ತೊಂದಿನ ರುದ್ರ ಪಾರಾಯಣ, ಹತ್ತೊಂದಿನಗಳಂದು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣ ಪಾರಾಯಣ. ಅನಂತರ ಹತ್ತೊಂದಿನ ಬಂದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಳಗೂ ರಾತ್ರಿ, ಊಟ-ತಿಂಡಿ! ನಮ್ಮ ಥಯ್ಯ ಸಾಹೇಬರು ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೇ ಎಲ್ಲಿ ಸಾಕು!!! ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆಗಬೇಡವೆ. 10 ಊ ದಿನಗಳಂದು ಶ್ರೀ ಜಯರಾಮರಾಯರಿಂದ, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನ ಭಾರತದ ಗಮಕ ವಾಚನ. 4 ದಿನಗಳಂದು ಭಾರತ ವಾಚನವಾದ ನಂತರ, ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಸಿದ್ಧಾಂತದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ನೋಡುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ, ಶ್ರೀ ತಾತಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಅವರ ಶಿಷ್ಯವೃಂದದಿಂದ. ಇನ್ನು 4 ದಿನ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು. ಎಲ್ಲಾ ಶ್ರೀರಾಮನ ಮೇಲೆಯೇ! ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಸುಸ್ತಾದವರು ಕೆಲವರು “ರಾತ್ರಿ ಊಟ ಎಷ್ಟು ಘಂಟೆಗೋ” ಎಂದು ಗೊಣಗಿದರು. ಥಯ್ಯಾ ಸಾಹೇಬರು, “ಬೇಕಿದ್ದವರು ಕೇಳಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದವರು ಊಟ ಮಾಡಿ ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳಲಿ”

ಎಂದು ಗುಡುಗಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಎಲ್ಲಾ ತೆಪ್ಪಗಾದರು.

ಶ್ರೀರಾಮ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ದಾನಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಬೇಕೇ? ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಒಂದು ಬಜೆಟ್ ಕೂಡ ತಯಾರಾಯಿತು. 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಾಯಿತು. ನಾನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಕ್ಕೆ. ಥಯ್ಯಾ ಬಜೆಟ್ ಅಂದರೆ ಅದು ರಬ್ಬರ್ ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅದು 20 ಲಕ್ಷವಾಗಿದ್ದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ!

ಸರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮೊದಲಾಯಿತು ಜನವರಿ 26 ತಾರೀಖಿನಿಂದ. ಒಂದು ಅರಮನೆಯೇ ಎದ್ದು ನಿಂತಿತು, ಒಳಗಿನ ಸಭಾಂಗಣ, ಕಲ್ಯಾಣಮಂಟಪ ವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನವೇ “ಕರಾಣ-ಹರಣ” ಬಲಿ ಇತ್ತಾಯಿತು. ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸೀತಾದೇವಿ ಇಲ್ಲದೆ

|| ಡಾ. ಮಂಜುನಾಥ್ ||

ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಆದರೆ ಸೀತಾದೇವಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ, ಸೀತಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಆಗಲೇ ಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಹೀಗಾಗಿ ಏಳನೆಯ ದಿನ ಸೀತಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಹೋತ್ಸವ ಹಾಗೂ ಸೀತಾರಾಮರ ತೇರು, ಎಂದು ನಿಗದಿಯಾಯಿತು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮುನ್ನ, ಗಂಡಿನ ಕಡೆಯವರು ಗಂಡಿನ ಗೋತ್ರ-ಪ್ರವರ ಕೂಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಂತೆಯೇ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಗೋತ್ರ ಪ್ರವರಗಳನ್ನು, ಕೂಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಮದುವೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದುದು. ಕೂಗೋದಕ್ಕೆ ಜನ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ. ಏನು ಕೂಗಬೇಕು ಅಂತ ಗೊತ್ತಿರೋದಿಲ್ಲಲ್ಲ? ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಅವಧಾನಿಗಳು. ಒಂದು ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ಗೋತ್ರ-ಪ್ರವರ ಮತ್ತು ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಬರೆದು, ಇನ್ನೊಂದು ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೀತಾದೇವಿಯ ಗೋತ್ರ ಪ್ರವರ ಹಾಗೂ ವಂಶಾವಳಿಯನ್ನು ಬರೆದು, ಕೂಗುವವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ದಿನವೇ ಸಂಜೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಸಂಗೀತ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಸೋದರಳಿಯ ಗುರು, ತಾನು ಓದಿ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟ, “ಮಾವ ಗಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ನಾಳೆಗೆ” ಅಂತ. ನಾನು ಓದಿದೆ. ನನಗೆ ನಗುಬಂತು. ‘ಯಾಕೆ ನಗ್ತೀರಾ ಮಾವ’ ಅಂತಂದ. “ಅಲ್ಲೋ ಯಾರೋ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದು?” ಅಂದೆ. “ಏನು ಮಾವ ಹೀಗಂತೀರಾ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಅವಧಾನಿಗಳೇ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ” ಅಂದ. “ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳೆಲ್ಲಾ ಬರೆದರೆ ಯಾರು ನಂಬಾರೆ” ಅಂದೆ.

ತಕ್ಷಣ ಗುಜುಗುಜು ಸುರುವಾಯಿತು. “ಅವಧಾನಿಗಳನ್ನು ಹೋಗಿ ನಾನೇ ಕೇಳೋನಿ” ಅಂದ ಗುರು. “ಕೇಳಪ್ಪ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಕೇಳು”. ಅವನು ಹೋದ. ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತ ಅವರನ್ನು ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದ. ಅವರಿಗೆ ರೇಗಿ, “ನಾನೇನು ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇನೈ? ನಿಮ್ಮ ತಾತ ಈಗ 80 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಗ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದರೋ, ಅದರಂತೆಯೇ ಮಾಡ್ತಿದ್ದೀವಿ” ಅಂದರು. ಇವನು “ಅಲ್ಲಾ ಇದು ಸರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈಗ ಸರಿ ಮಾಡೋಬಹುದಲ್ಲ?” ಅಂದ. ಅವರು “ಹಾಗಿದ್ದೆ ನಿಮ್ಮ ತಾತ ಹೇಳಿದ್ದು ಸುಳ್ಳೇ?” ಅಂದರು. ಇವನು, ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು, “ಅವರು ಹೀಗಂತಾರಲ್ಲ” ಅಂದ. ಈ ನಡುವೆ ನಮ್ಮ ಅತ್ತಿಗೆ ಬಂದು “ಏನಾಯ್ತು? ಏನಾಯ್ತು?” ಅಂತ ಆತಂಕದಿಂದ ಕೇಳಿದರು. ಗುರು “ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಅವಧಾನಿಗಳು ರಾಮನು, ವಸಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರ ಅಂತಾರೆ, ಮಾವ ಅದು ಸುಳ್ಳು ಅಂತಾರೆ” ಅಂದ. “ಸರಿ ಯಾವದೋ ಒಂದು ಗೋತ್ರ. ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಯ್ತು, ಸುಮ್ಮನೆ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿಕೊಬೇಡಿ” ಅಂದರು. ಥಯ್ಯಾ ಬಂದು “ಅಲ್ಲೋ ಮಹಾರಾಯಾ, ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ನಿನ್ನ ತರಲೆ ಬಿಡಲ್ವಲ್ಲ ನೀನು. ನೀನೇ ಜ್ಞಾನಿ, ನೀನೇ ಶ್ರೀರಾಮನ ಗೋತ್ರ ಹೇಳಿಬಿಡು” ಅಂತ ಕೂಗಾಯ್ತು. ನಾನೇನು ಕಮ್ಮಿ, “ನಾನೇಕೆ ಹೇಳಬೇಕು? ದಿನಾ ಕೂತ್ಕೊಂಡು 11 ಜನ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡ್ತೀರಲ್ಲ, ನೀವೇ ಹೇಳಿ ಅದರಲ್ಲೇನು ಬರೆದಿದೆ”, ಅಂತ ನಾನೂ ಕೂಗಿದೆ. ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಬಂದು, “ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಏನಾದರೂ ಬರಕೊಳ್ಳಿ, ನಾವು ಮಾಡೋದು ಹೀಗೇನೇ. ಶ್ರೀರಾಮ ಯಾವ ಗೋತ್ರವಾದರೂ ಆಗಲಿ ನಮಗೇನು” ಅಂದರು. ನಾಗರಾಜ “ದೇವರಿಗೆಲ್ಲಾದರೂ ಗೋತ್ರವೇ” ಅಂದ. “ಹಾಗಾದರೆ ದೇವರಿಗೇನು ಮದುವೇನೇ?” ಅಂತ ನಾನೂ ರುಗಾಡಿಸಿದೆ. “ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಾಂಡದಲ್ಲಿ, 70ನೆಯ ಸರ್ಗದಲ್ಲಿ, ವಸಿಷ್ಠನೇ ಶ್ರೀರಾಮನ ವಂಶಾವಳಿ ಗೋತ್ರ-ಪ್ರವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವಾಗ, ಇವರಾಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ? ನಿಮ್ಮ ತಾತ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದೀರಾ ಅಂತ ಏಕೆ ಕೇಳಬೇಕು. ನಾನೂ ಕೇಳೋನಿ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದಾನಾ, ವಸಿಷ್ಠ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದಾನಾ ಅಂತ”. “ಇದು ಒಳ್ಳೇ ಫಜೀತಿಯಾಯ್ತಲ್ಲಪ್ಪಾ, ರಾಜಾರಾಮನೇ ಕೇಳೋಣ, ಮತ್ತೊಂದಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡ್ತಾರೆಂತ” ರಾಜರಾಮ, “ನೋಡಿ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಗೋತ್ರವಿರೋದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಕುಲಗುರುಗಳದ್ದೇ ಅವರ ಗೋತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ” ಅಂದ ಪಂಡಿತ. “ಹೌದಯ್ಯಾ

ಪಂಡಿತ ಮಹಾಶಯ, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕೌಶಿಕ ಗೋತ್ರವಾಯಿತು?” ಅಂತ ಛಾಲಂಜ್ ಮಾಡಿದ. “ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲಾ ಶ್ರೀರಾಮನ ಸೂರ್ಯವಂಶದವರು ಅಂತ ಹೇಳಿ. ಸೀತಾದೇವಿಯನ್ನು ಚಂದ್ರವಂಶದವಳಂತ ಹೇಳ್ತೀರಲ್ಲಾ, ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ? ವಸಿಷ್ಠನೇ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಗೋತ್ರದವರು ಅಂತ ಹೇಳ್ತೀರೋವಾಗ ನೀವೂ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀರಾಮ, ವಸಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರದವನು ಅಂತ ಹೇಳ್ತೀರಾ? ಅದನ್ನ ಮೊದಲು ಹೇಳಿ?”

ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ಅವಧಾನಿಗಳೇ ಬಂದರು. “ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಏನೇ ಇರಲಿ, ಪ್ರಯೋಗ ಹೀಗೆ ಬಂದಿದೆ” ಅಂದರು ಹನುಮಂತ ಶಾಸ್ತ್ರೀಗಳು, ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದವರು, “ಭದ್ರಾಚಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವನನ್ನ ವಸಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರದವನೇ ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾರೆ”. “ಭದ್ರಾಚಲದ ರಾಮದಾಸರು ಇದ್ದಿದ್ದು 18 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲೇನೋ? ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಹೇಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತೆ?” ಅಂತ ಶ್ಯಾಮಲಿ ಅಂದಳು.

ಅಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ‘ಅಕ್ಕ ಬಂದವರು’ ಅಯ್ಯೋ ಯಾವದಾದರೂ ಗೋತ್ರವಾಗಲಿ, ನಾಳೆ ಒಂದು ಕಲ್ಯಾಣ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಗಿತು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ’ ಅಂದರು. “ಅದಕ್ಕೇ ಅಕ್ಕ ರಾಮರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಏನೂ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋದು. ನಿಮಗಲ್ಲಾ ಏನು, ಒಂದು ಊಟ ಮಾಡಿದ್ರಾಯ್ತು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಕುಲಕೆಟ್ಟು ಪರವಾಗಿಲ್ಲ”.

“ಛಾ! ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಅನ್ನಬಾರದು. ಬಿಡ್ತು ಅನ್ನೋ. ಕಾರ್ತಿಕ ಬಂದು “ವಾಲ್ಮೀಕಿಗೆ ತಾನೆ ಏನು ಗೊತ್ತಿತ್ತು? ಅವನು ಬರೆದಿದ್ದು ಹೇಗೆ ನಿಜಾ ಅಂತ ಒಪ್ಪೋಲೋದು?” “ಆಯುಷ್ಯಾ, ವಾಲ್ಮೀಕೀನೇ ಒಪ್ಪೋಳ್ಳದಿದ್ದವನು, ಈ ಪುರೋಹಿತರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನ ಹೇಗೆ ಒಪ್ಪೋತ್ತೀರೀಯಾ?” ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಬರೆದ ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರವಾದ್ರೂ ಇದೆ, ಈ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಯಾವ ಆಧಾರ ಇದೆಯಪ್ಪಾ? ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೇ, ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇ ಅಷ್ಟೇನಾ?”

“ನೀವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ಸೀತೇದೂ ಗೋತ್ರ ಒಂದೇ ಅಂದುಬಿಟ್ಟೆ, ಏನಾಗ್ಬಿಡುತ್ತೆ ಗೊತ್ತಾ?”

“ಏನಾಗುತ್ತೆ? ಹಿಂದೆ ಒಂದೇ ಗೋತ್ರದವರು ಮದುವೆ ಮಾಡ್ಕೊಂಡಿದ್ದು ಅಂತ ಆಗುತ್ತೆ, ಅಷ್ಟೇ. ಅದನ್ನ ತಪ್ಪಿಸೋಕೆ ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳು ನಾವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಹೇಗೆ ಹೇಳಬಹುದು?”

“ಏಯ್, ಪುರಾಣಯ್ಯ ಸಾಕು ನೀನು ಎಲ್ಲನ್ನೂ ಬೈದಿದ್ದು. ಈಗ ಏನು ಮಾಡ್ಬೇಕು ಹೇಳ್ಬಿಡು”

“ನಿಮಗೆ ಏನಾದ್ರೂ ಆಧಾರ ಇದ್ದೆ ಹೇಳಿ, ಅವನು ವಸಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರದವನು ಅನ್ನೋಕೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ

ವಸಿಷ್ಠನೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವನನ್ನು ಕಶ್ಯಪ ಗೋತ್ರದವನು ಅಂತ ಒಪ್ಪೋಲಿ. ಹಾಗೇ ದಶರಥ, ಜನಕ ಇಬ್ಬರೂ ದಾಯಾದಿಗಳು, ಅವರಿಬ್ಬರದ್ದೂ ಒಂದೇ ಗೋತ್ರ ಅಂತ ಒಪ್ಪೋಲಿ”

“ಇದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಮ್ಮತವಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಯೋಗ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಿಂದ ಬಂದಿರೋದಿಂದ ನಾವು ಹೇಗೆ ಈಗ ಬೇರೆ ವಿಧಾನದಿಂದ ಮಾಡಬಹುದು?”

ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಇದು ಸಮ್ಮತವಲ್ಲ, ಅನ್ನಾದಾದ್ರೂ ತೋರಿಸಿಯಪ್ಪು?”

“ಕಡೇ ಮಾತು ಹೇಳ್ತೀನಿ, ನಮ್ಮನ್ನ ಸೀತಾರಾಮ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿಸಿ ಅಂದರೆ, ಅದು ಹೀಗೆಯೇ ನಾವು ಮಾಡಿಸೋದು ನೀವು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕೈಲಿ ಮಾಡಿಸ್ಕೊಳ್ಳಿ” ಅಂತಂದು ಅವಧಾನಿಗಳು

“ಹೌದಾ? ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು 10 ದಿನಾ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣ ಪಾರಾಯಣ ಅಂತ ಮಾಡೋ ನಾಟಕನಾದ್ರೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿಯಲ್ಲಾ, ನೋಡೋಣ. ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಸುಳ್ಳು ಅಂದರೆ, ಅವನ ರಾಮಾಯಣ ಓದೋ ನಾಟಕನಾದ್ರೂ ಏಕೆ?”

“ನೋಡಿ ಮಾವ ನಾವು ಯಾರನ್ನ ಪುರೋಹಿತರಂತ ಒಪ್ಪೋಂಡೀದೀವೋ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳೋದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಈಗ ಇವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆಯೇ ಗೋತ್ರ ಪ್ರವರ ಹೇಳಿದರಾಯ್ತು. ಮಾವನ ಅಭ್ಯಂತರ ಆಮೇಲೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ” ಅಂದ ವರದರಾಜ.

“ಸರಿಯಪ್ಪಾ ಅಳಿಯಂದಿರಾ, ರಾಮನ್ನ ಕುಲಗೆಡಿಸಿದ ಪುಣ್ಯ ನಿಮ್ಮದೇ ಆಗಿರ್ಲಿ”.

“ಅಯ್ಯೋ ನಡೀರಿ ಮಾವ, ಊಟಕ್ಕೆ ಹೊತ್ತಾಯ್ತು” ಅಂದ ನಾಗರಾಜ. ಇನ್ನೇನು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತವೇಲೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಯಾವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮವೂ

ಯಾವ ಪುರಾಣ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೂ ತಾಗೊಲ್ಲ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ವಸಿಷ್ಠನ ತಳಿಯೇ ಎಂದು ಸಾರಿ, “ಚಂದ್ರವಂಶದ” ಸೀತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಜಡ್ಡೆನಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು, ಇನ್ನೊಂದು ಸಂತರ್ಪಣೆ ಮೆದ್ದರು.

ಇದಾದ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ರಾಮನವಮಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿದ್ದಾಗ, ಗುರು ಓಡಿ ಬಂದ “ಮಾವ, ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ. ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಹಿಡಿದು, ದಶರಥ-ಜನಕ-ರಾಮ-ಸೀತೆವರೆಗಿನ ವಂಶಾವಳಿ ಇದೆ. ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಇತ್ತು. “ರಾಮ ಸೀತೆ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಗೋತ್ರದವರು” ಅಂದ

“ನನ್ನ ಕೈಲೇನು ಕೊಡ್ತಿಯಪ್ಪು ನಿಮ್ಮಣ್ಣಯ್ಯನ ಕೈಗೆ ಕೊಡು. ಅವನು ಓದಲಿ” ಅಂದ.

“ಊಟಕ್ಕೆಳಿ ಮಾವ, ಹೊತ್ತಾಯ್ತು” ಎಂದು ವರದರಾಜು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಏಳಿಸಿದ. ಊಟವೇ ಎಲ್ಲಾ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣಗಳ ತೀರ್ಮಾನ!!!

ಕಂಬನಿ

ಕನ್ನಡದ ಸಂವೇದನಾಶೀಲ ಕತೆಗಾರ ಮುಕುಂದ ಚೋಶಿ ಇನ್ನಿಲ್ಲ

ರುಯಿಯಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ‘ಒಂದು ಸಂಜೆ ಬೆಳಗಾದಾಗ’ ಮತ್ತು ‘ನಿರುತ್ತರ’ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನಗರ ಜೀವನದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ತಲ್ಲಣ ತಾಕಲಾಟಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಕನಸುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಥಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದವರು. ಅವರಿಗೆ ನೇಸರುವಿನ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆ

ಋತು ತಂದಿದೆ ಹೆರಿಗೆ ಹಸಿರು ತಂದಿದೆ ಹೊರಗೆ

ಮೊಸರು ತಂದಿದೆ ಮನಕೆ ಒಪ್ಪ ಹಾಕಿ ಭಾವ

ಮಂತ್ರ ಮುಗ್ಧ ಮಾತು ಹೃದಯದೊಳಗೆ ನಡಿಗೆ

ಇದು ಸಂಗೀತವೇ, ಮಂತ್ರವೇ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ಕಾವ?

ಕರಗಿದ್ದಷ್ಟೂ ಬೆರಗು ಮೂಡಿಸುವ ಚೆನ್ನ ಉಂಗುರದ ಹೊರಗೆ

ಒಳಗೊಳಗೆ ನಿಖರವಾಗುವ ಶಬ್ದ ಕಾವ್ಯದ ಹೃದಯದೊಳಗೆ

ಮೌನದ ಮಧ್ಯೆ ಪೋಷಿಸುವ ಭಾವದ ಚೆಲುವು ಹರಳ ಹಾಗೆ

ಇದು ಶೃಂಗಾರವೇ, ನಾದವೇ? ಕರೆದು ಕವಿತೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ

ಮಾತುಗಳ ನಡುವೆ ಪೋಷಿಸುವ ಮೌನ ಮಣಿಗಳು ಬೇಕು

ಶೃಂಗಾರದ ನಡುವೆ ಜೀವನದಲಿ ಮುನಿಸು ಬೇಕು

ಹಡಗು ಬಂದಿದೆ ದಡಕೆ ತಳಮಳದ ಸಮುದ್ರ ದಾಟಿ

ಮರಳ ಮನಸು ಹುದುಗಿ ತಂದವೀ ದಡದ ಕನಸು?

ಇದು ಸಮನ್ವಯವೀ ಸಂಭಾವ್ಯವೇ ಸಾರ್ಥಕವೇ ಹೇಳು?

- ವಿ. ಎಸ್. ಶ್ಯಾನ್ ಭಾಗ್

'The God Particle'

Higgs Boson Explained in five points

Scientists working at the world's biggest atom smasher near Geneva have announced the discovery of a new subatomic particle that looks remarkably like the long-sought Higgs boson. Sometimes called the "God particle" because its existence is fundamental to the creation of the universe, the hunt for the Higgs involved thousands of scientists from all over the world.

Scientists working at the world's biggest atom smasher near Geneva have announced the discovery of a new subatomic particle that looks remarkably like the long-sought Higgs boson. Sometimes called the "God particle" because its existence is fundamental to the creation of the universe, the hunt for the Higgs involved thousands of scientists from all over the world.

Here are five things to note about today's discovery

1. WHAT IS THE GOD PARTICLE ANYWAY? School physics teaches that everything is made up of atoms, and inside atoms are electrons, protons and

captured a glimpse of what appears to be just such a Higgs-like particle.

2. WHY IS THIS IMPORTANT? The Higgs is part of many theoretical equations underpinning scientists' understanding of how the world came into being. If it doesn't exist, then those theories would need to be fundamentally overhauled. The fact that it apparently does exist means scientists have been on the right track with their theories. But there's a twist: the measurements seem to diverge slightly from what would be expected under the so-called Standard Model of particle physics. This is exciting for scientists because it opens the possibility to potential

Why do Indian Scientists or Researchers depend on Western Fraternities for Recognition of their work, while there are so many unrecognized scientists in India with unheard discoveries and inventions? Prof. Satyendra Bose seems to have come into lime light after this Higgs Boson discovery and all the media hype of finding a Indian remotely related to Higgs Boson, just to keep their Media alive - while he could have been recognized and given a suitable platform much much earlier to continue his work in the field of Physics and would have possibly delivered a much better contribution with apt motivation. Another example is about Late Dr. Harbans Khorana who deciphered the DNA molecule, his work was recognized in USA, not in India - *The questions in short are: Are we Indians only fit to recognize our own people of their true merits and caliber, only after they are recognized by the West for their work? OR Do we lack self-confidence in our own people's work? It is a very known fact that in OUR work place culture, there is a phenomena called "Crabs in a Basket" One crab would like to step out of the basket, while others keep pulling it back - When will all these change?-Ravishankar Nagaraj, Hangzhou, China.*

neutrons. They, in turn, are made of quarks and other subatomic particles.

Scientists have long puzzled over how these minute building blocks of the universe acquire mass. Without mass, particles wouldn't hold together and there would be no matter. One theory proposed by British physicist Peter Higgs and teams in Belgium and the United States in the 1960s is that a new particle must be creating a "sticky" field that acts as a drag on other particles. The atomsmashing experiments at CERN, the European Center for Nuclear Research, have now

new discoveries including a theory known as "super-symmetry" where particles don't just come in pairs - think matter and anti-matter - but quadruplets, all with slightly different characteristics.

3. HOW MUCH DID IT COST? CERN's atom smasher, the Large Hadron Collider, alone cost some \$10 billion to build and run. This includes the salaries of thousands of scientists and support staff around the world who collaborated on the two experiments that independently pursued the Higgs.

4. WERE THERE ANY PRACTICAL

RESULTS FROM THE SEARCH? Not directly. But the massive scientific effort that led up to the discovery has paid off in other ways, one of which was the creation of the World

Wide Web. CERN scientists developed it to make it easier to exchange information among each other. The vast computing power needed to crunch all of the data produced by the atom smasher has also boosted the development of distributed - or cloud - computing, which is now making its way into mainstream services. Advances in solar energy capture, medical imaging and proton therapy - used in the fight against cancer - have also resulted from the work of particle physicists at CERN and elsewhere.

5. WHAT'S NEXT? "This is just the beginning," says James Gillies, a spokesman for CERN. Scientists will keep probing the new particle until they fully understand how it works. In doing so they hope to understand the 96 percent of the universe that remains hidden from view. This may result in the discovery of new particles and even hitherto unknown forces of nature.

Who was Satyendra Nath Bose?

Scientists at Europe's CERN research centre have found a new subatomic particle that could be the Higgs boson, the basic building block of the universe. It is well known that the 'Higgs' of Higgs boson is refers to British physicist Peter Higgs, who in 1964 laid much of the conceptual groundwork for the presence of the elusive particle. However, it's not exactly common knowledge that the term "boson" owes its name to the pioneering work of the late Indian physicist,

Satyendra Nath Bose.

Bose, who worked in Kolkata and Dhaka, was a contemporary of Albert Einstein.

He made important contributions to the field of quantum physics in the 1920s that changed how particle physics has been studied ever since.

Satyendranath Bose was born on the January 1, 1894 in Calcutta (now Kolkata).

His father Surendranath was employed in the Engineering Department of the East India Railway. Satyendranath Bose was the eldest of his seven children; the rest were all daughters.

(Contd. pg. 18)

Darwin's Theory & Hindu Mythology

Many of us have read Darwin's Theory of origin of Species. It is prescribed as a lesson in the schools. Today it is accepted as a Scientific Theory which has been proved. Darwin lived in 19th Century and extensively studied the Species for about 5 years. He also postulated, natural Selection, survival of the fittest and adoption of species to climatic and environmental changes. But was he a pioneer in postulating this origin of species? In effect, the theory postulates, life originated in water, and then morphed into sea creatures like, fishes, dolphins and then morphed into amphibians like tortoises. Then branched into animals, birds, reptiles mammoths apes humans etc. Dogs, Wolves, cats – lions-Tigers, Jaguars, monkeys, orangutans, chimpanzies, Gorillas, birds, fishes, trees, all belong to the same root. They are all the off springs of the same life form. They have assumed different body forms in order to cope with food gathering, and climatic changes. Thus fishes morphed into birds with their fins turning into wings. This is evident when one looks at a bat, you can see the fingers though the bat's wings. Fishes also turned into reptiles. one can see through and link fish-dolphins, sharks-crocodiles, Lizards- Snakes and in the past, dinosaurs. Horses, donkeys, Ziraffes, Zebras, deers, Sheep, cows, buffellos, all belong to the same family and form. All in all, Darwin says, life mushrooms and morphs into many forms. They are really cousins.

Let us look at Hindu Mythology now.

Padma purana, Vishnu purana, and Matsya Purana are the

oldest Indian Mythologies. Reference there in state:-

From the navel of **Vishnu** (from the root **vish** – meaning vast boundless, **nu**-one who is) who is lying **Ksheera Sagara** (**Ksheera** – Milk, **Sagara** – Ocean, literally meaning milkyway) springs a lotus, in which **Brahma**, the creator springs up.

Here the linealogy becomes very interesting. From the mind of “**Brahma**”, Spring a Son – his Manasaputra, who is called **Marichi**. **Marichi** marries **Kalaa**, who is also called **Varuni**. They in turn get a son called **Kashyapa**.

Kashyapa takes 17 wives, named **Diti, Aditi, Danu, Danaayu, Pradha, Manu, Surasa, Ilaa, Krodhavashaa, Taamra, Kapilaa, Vinataa, Kadru,**

Dr. B.R. Manjunath

Kaalaa, Puloma, Kashaaa, Surabhi.

Each of these wives give birth to various life forms. They range from”

Deva, Daanava, Nara Vanara, Yaksha, Kinnara, Vriksha, Sarpa, Khaga, Mriga, Sarpa, Mastya, makara are all his children. In fact, **Kashyapa** is called the first **Prajapati** (Progenitor). And all life forms on earth, whether they be, Gods, Giants, human, apes, trees, Snakes, birds, animals, fishes, crocodiles, are all his off springs. In fact earth is called **Kaashyapi**.

If we now draw up a life tree it looks as under.

Brahma – Creator

↓

Marichi – Varuni

↓

Kashyapa

Diti, Aditi, Danu, Danaayu,

Pradha, Manu, Surasa, Ilaa, Krodhavashaa, Taamra, Kapilaa, Vinataa, Kadru, Kaalaa, Puloma, Kashaa, Surabhi.

↓

Giants, Gods, Humans, Apes, angels, Trees, Snakes, Birds, Fishes, Crocodiles, Animals, Birds, etc, etc

And all the species on this earth

All our Mythologies are in poetical form. Let us look at them and analyse the names there in

Vish-nu (One who pervades the vastness, which is nothing but the Universe)

Brahma – (**Vrih** – **ma** Great One)

Marichi – Literally means Shining or “Ray of light”

Varuni – (from the root **Vaari**)- Water

Kashyapa – in Rigvedic Sanskrit it is called “**Kacchapa**” Kacchapa literally means a small fish or Tortoise.

If we now read through these names, it would read as:

“Out of the vastness of Universe” there sprang the Great One, creator. Out of Him sprang a Ray of light. The light combined (married) with water and there sprang up life, ‘**Kacchapa**’ . And all forms of life are progenies of this **Kacchapa / Kashyapa**.

This is exactly what modern Science is postulating today.

“ Out of the vastness , there sprang many many suns and planets . The earth was a burning, molten ball with gaseous clouds emanating and blocking Sun light. When earth started cooling, clouds started raining and a ocean formed gradually. When clouds separated, sunlight peeped through and interacted with water and the first forms of life algae amoeba were born. Amoeba morphed into small fish like

creatures. When oceans some what subsided and Mountains and land appeared, these sea creatures morphed into amphibious life forms which came over to land in search of food. They in turn multiplied and morphed over millions of years into various forms of species”

Let us look at other puranas (mythologies) ‘**Dashavataara**’ is a fine enunciation of origin of species.

“**Naaraayana**” literally means, “Journey of Man” and **Dashavaraara** is literally a journey of humans.

1. Born in the sea as a fish – **Matsyavataara**
2. Coming over to land as tortoise – **Koormaavataara**
3. Morphing as pig – **Varaahavatara**
4. Transforming as half animal half human – **Naarasimhavataara**
5. Complete human child – **Vamanaavataara**

And I know the natural Question would be “**You do not expect pigs to be our forefathers?**”

This doubt and bias arises out of ignorance.

Today we know from genetics, all life forms have 98.5 percent same DNA. Humans and apes have 99.8 percent same DNA and pigs and humans have 99.5 percent same DNA. In fact pigs and their smaller versions Mice are the nearest life forms to Man. This is the main reason why all drug experiments are carried out on Guinea pigs. Today hearts and livers of Pigs are being harvested and implanted in humans as replacement organs.

If the early Indian could fathom that

1. The earliest life form was due to combination of sunlight and water.
2. All life forms came from Sea
3. Fish, Tortoises and pigs are our forefathers.
4. And all life forms on this planet are all brothers ,

the conclusion would be, **that over ancestors had great intellect and deep perception of their environment.**

But when Science is couched in poetic language, the pitfall would be its “Poetic Imagery” is mistaken and misinterpreted by the ignorant, that they represent human personalities ,and we miss the real content and intent of the original poet.

If the Indian mythologies are all concocted stories, as is argued by many now a days, a question arises, as to how is it that **all those stores fit so snugly into what we understand through Modern Science?** Concocted stories would leave many loose ends. In this concocted story how is it that even, each name depicts true natural force behind the name? And this story is not written today, to fit facts, as we know them today. That were written, if not more, at least 2500 years ago, lends more credence to these stories. We need to reinterpret all our early literature as Poetic Imagery and not as “mythology”. The word “myth” comes from the Sanskrit word “Mithya”. Now we need to redefine and reinterpret all our early scriptures as Poetic Imageries of Nature. One only need to just read “Usha Sukta” in Rigveda, to understand this. If you watch the dawn and its splendor, you would note that Ushas is not a lady but nature so elegant. Contempt to our own scientific knowledge has kept us blind.

Darwin was not the first to postulate theory of Origin of Species. Our Forefathers had visited there earlier. □

‘The God Particle’

As a student of the Hindu High School, Bose once was awarded 110 marks out of 100 in mathematics because he had solved some problems in the exam paper by more than one method. He made a

name for himself in school due to his love for science; in collaboration with some of his friends, he constructed a telescope and other scientific instruments.

Between his graduation from Presidency College in Kolkata and Masters from Calcutta University, Bose married Usha Devi at the age of 20. He joined the Physics Department of Calcutta University in 1916. In 1921, he moved to the University of Dhaka where set up whole new departments and laboratories to teach undergraduate and graduate courses.

In 1924, he sent a paper to Einstein describing a statistical model that eventually led to the discovery of what became known as the Bose-Einstein condensate phenomenon. This transformed Bose’s life. The Dhaka University realised the worth of its prized possession, sending him off to Europe on a tour, even though

Bose only had a Master’s Degree in Science and had no higher academic qualification.

After a written recommendation from Einstein, who Bose had worked with Berlin, Bose was appointed Professor and Head of the Department of Physics in 1926.

After 25 years in Dhaka, Bose moved back to Kolkata in 1945, and continued to research and teach there till his death in 1974. He was awarded the Padma

Bhushan, India’s second highest civilian award, in 1954.

In what may only be termed as a grave oversight, Bose was never considered for the Nobel Prize. Yet, at least ten scientists have been awarded the Nobel for their research in the field of particle physics based on concepts like the Bose-Einstein

Condensate or the boson - the last one in 2001, when Eric Allin Cornell, Carl Edwin Wieman and Wolfgang Ketterle were awarded for “the achievement of

Bose-Einstein condensation in dilute gases of alkali atoms, and for early fundamental studies of the properties of the condensates.”

Courtesy –Ap Associated Press , sent by **Ravishankar Nagaraj**

||अथ दशश्लोकी||

any distinction. That One, the Residue, the Auspicious, the Alone, am I.”

न जाग्रन् न मे स्वप्नको वा सुषुप्तिः
न विश्वौ न वा तैजसः प्राज्ञको वा।
अविद्यात्मकत्वात् क्षयाणं तुरीयः
तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥८॥

”There is no waking state for me nor dream or deep sleep. I am not Visva[the Self identified with the experienter of the waking state], nor Taijasa[identified with dream state], nor Prajna[identified with deep sleep]. I am really the Fourth(Turiya). That One, the Residue, the Auspicious, the Alone, am I.”

अपि व्यापकत्वात् हितत्वप्रयोगात्
स्वतः सिद्धभावादनन्याश्रयत्वात्।
जगत् तुच्छमेतत् समस्तं तदन्यत्
तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥९॥

”All this universe which is other than the Self is worthless(having no existence of its own) for it is well known that the Self is all pervasive, recognised as the reality and that its existence is self-proven and does not depend upon anything else. That One, the Residue, the Auspicious, the Alone, am I.”

न चैकं तदन्यद् द्वितीयं कुतः स्यात्
न केवलत्वं न चाऽकेवलत्वम्।
न शून्यं न चाशून्यमद्वैतकत्वात्
कथं सर्ववेदान्तसिद्धं ब्रवीमि ॥१०॥

”It is not one, for how can there be a second distinct from it? Aloneness cannot be attributed to it nor even not-aloneness. It is neither a void nor a non-void. When it does not admit of a second entity, in what manner can I speak about it though it is established by all the Upanishads?”

|| इति श्रीमद् शंकराचार्यविरचितं
दशश्लोकी समाप्तं ||

Encoding by "It M. Giridhar
(giridhar at chemeng.lsc.ernet.in)
Translation from "Vaidya N. Sundaram"

FORTHCOMING PROGRAMMES

Date & Day	Timing	Programmes
July 21, 2012 Saturday	Evening 7.00 p.m.	“Hasya Sanje” By M.N.Suresh & Troupe, Bangalore Artists: M.M.Suresh, Mysore drama, Rekha Das
July 22, 2012	Evening 6.30 p.m.	“Carnatic Vocal” By Smt. Vidya Harikrishna & Troupe “Carnatic Vocal Competition in Karnatic Music Vocal for Children under 17 yrs. For details Contact : Mysore Association
Aug. 5, 2012	10.30 a.m. to 5.30 p.m.	

ಮಳೆರಾಯ !

ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ ಮಳೆಯಾಯ್ತು
ಇಳೆಯೆಲ್ಲಾ ತಂಪಾಯ್ತು
ಮೈಮನ ಹಗುರಾಯ್ತು
ನೇಗಿಲ ಯೋಗಿಯ ಕನಸು ನನಸಾಯ್ತು

ವರುಷದ ಮೊದಲ ಮಳೆ
ತಂದಿತು ಮರಗಿಡಕೆ ಜೀವಕಳೆ
ಜಗದ ಜೀವರಾಶಿಗೆ ತಂಪಿನೆಳೆ
ಭೂದೇವಿ ಪಾದಕೆ ಹೂಮಳೆ

ವಾಯುದೇವನ ತಾಂಡವನಾಟ್ಯ

ಕಾರ್ಪೋಡಗಳ ಕೂಚಿಪುಡಿಯಾಟ

ಕೋಲ್ ಮಿಂಚುಗಳ ಕತ್ತಿವರಸೆಯಾಟ

ಗುಡುಗು ಸಿಡಿಲುಗಳ ಆರ್ಭಟದಾಟ

ಹಕ್ಕಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಕಲರವ ಹಾಡು

ಮೈತುಂಬಿ ಹರಿವ ತೊರೆಗಳ ಪಾಡು

ಗರಿಬಿಚ್ಚಿ ನಾಟ್ಯವಾಡುವ ನವಿಲುಗಳ ದಿಂಡು

ಗಮ್ಮೆಂದು ಪುಟಿದೇಳುವ ದುಂಬಿಗಳ ಹಿಂಡು

ಅಯ್ಯೆಯ್ಯೋ ! ಧೊಷ್ಚೆಂದು ಸುರಿವ ಈ ಮಳೆಗಾಲ

ಜಿನು ಜಿನುಗುತ ಕಳೆಯ ಜಗದ ಬರಗಾಲ

ಅನ್ನದಾತ ರೈತನ ತಣಿಸೋ ಗೋಳಾಟ

ಜಗದ ಜೀವರಾಶಿಗೆ ನೀಡೋ ತಂಪಿನ ರಸದೂಟ

— ಸೇವಂತಿ ಸದಾಶಿವ

ಮರೆತ ಕಾರಣ

‘ಖಂಡಿತ ಇಂದು ಮಳೆ ಬರುತ್ತೆ’ ಎಂದಂದುಕೊಂಡು
ಭತ್ತಿ ಒಯ್ಯೆ.

ದಿನವೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಳೆ ಅಂದು ಬರಲು
ಮರೆತುಹೋಯ್ತು.

ತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಭತ್ತಿ ಮರಳಿ ತರಲು ನನಗೂ
ಮರೆತುಹೋಯ್ತು.

ಕನಿಷ್ಠ ಮಳೆ ಬಂದರೂ, ಭತ್ತಿ ಕಳೆದುಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ;
ನೆನಪಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ಆದರೆ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭತ್ತಿ ಒಯ್ಯದ್ದಕ್ಕೆ ಮಳೆ
ಬಂದಿರುವುದೇ ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು.

ಒಟ್ಟಾರೇ ನೆನಪಿಗೆ, ಮರೆವಿಗೆ ಮಳೆ ಕಾರಣ ಭತ್ತಿ ನೆಪ
ಮಾತ್ರ.

- ರಾಮಚಂದ್ರ ಎಸ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಕಾಲ

ಎಟುಕಿದ "ಗಗನ ಕುಸುಮ" ವ

ನಿರಾಕರಿಸಿ-

ಪ್ರೇಮ ಭ್ರಮೆಯೆಂದರಿತು

ಅರಿವಿನಾಚೆಗೂ ಮೀರಿ

ಮರೀಚಿಕೆಯ

ಬೆನ್ನಟ್ಟಿದಾಗ

"ಕಾಲ" ಸಾಗುತ್ತ ಬಲುದೂರ !

ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು

ಭರವಸೆಗಳೆಂಬ

"ಕೃತಕ ಮಳೆ"

ಸುರಿಸುವ

ಕಪಟ ಮೇಘ

ಸಮೂಹಗಳು

- ಶೋಭಾ ಪ್ರಮೋದ್

ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಎಸ್‌ವಿ

ಹಿಂದಿನ ತಿಂಗಳು 'ನೇಸರು'ವಿನಲ್ಲಿ ಕೆಳಕೇರಿ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರಂತೆಯೇ ಗುರುವಾರ ಜೂನ್ 21ರೊಂದು ಅತ್ಯಂತ ಶಿಸ್ತುಬದ್ಧ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ 90 ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿಯೇ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದು, ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನೀಡುವ ತಂಡಗಳಿಗೆ ಸಮಯ - ಸಂಯೋಜನೆಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಕೆಳಕೇರಿ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಆಡಮ್ ವೊಡವರ್ಡ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ, ಗುರುಕುಲ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ಹೇಗೆ ಅನಾಥ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಗೋಪನೆ ಮಾಡಿ, ಸಂಗೀತ ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ವರ್ಷದ ಎಸ್‌ಎಸ್‌ಎಲ್‌ಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಯಶಸ್ಸಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ ಮೈಸೂರು ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ನವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದ ಅರ್ಪಿಸಿದರು.

12 ಜನರ ತಂಡದಲ್ಲಿ ೨ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳುಗಳಿದ್ದು ಆಡಮ್ ವೊಡವರ್ಡರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರೇಖಾ ಬಳೇದಮಠ ಇವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಾರ್ಡನ್ ಆಗಿದ್ದು ಚರಣರಾಜ್ ಇವರು ಆಡಮ್‌ರ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ನಿಗಾ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕಷ್ಟಾಸುತಾರ, ಶಾರದಾ ಲಮಾಣಿ ಮತ್ತು ರೇಶಮಾ ರಾಠೋಡ ಇವರು ಕಂಠ ಸಂಗೀತದ ಭಾರ ಹೊತ್ತಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಕಾಶ ಚವ್ವಾಣ, ಈತ ಕಂಠ ಸಂಗೀತದೊಂದಿಗೆ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಬಾರಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಥ್ ಮೊದಲಿನ ಮೂರು ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಬಹುದು. ಧಾರವಾಡದ ಕೆಳಕೇರಿ ಸಂಗೀತ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ

ಕಲಿಸುವ ಗುರುಗಳು ಗದುಗಿನ ವೀರೇಶ್ವರ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮ ಅಂದರೆ ಪ ಪೂ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಗವಾಯಿಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮತ್ತು ಪಂ. ಪುಟ್ಟ ರಾಜ ಗವಾಯಿಗಳ ಸಂಗೀತ

ಗರಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಳಗಿದವರಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರೆಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 'ಉಭಯಗಾನ ವಿಶಾರದ ಗುರುಗಳು' ಎಂಬ ಸಂಬೋಧನೆಗೆ ಅರ್ಹರು. ಅಂತೆಯೇ ಅವರ ಗಣಪತಿ ವಂದನೆಯ ಹಾಡು ಕರ್ನಾಟಕೀ ಪದ್ಧತಿಯ ಮಾಯಾ ಮಾಳವಗೌಳ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲಾಗಿತ್ತು ! ನಂತರದ ಒಂದು ಹಾಡು ಪುಟ್ಟರಾಜ ಗವಾಯಿಗಳ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಸಂಗೀತ ಸಂಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದೆ. ಮೂರನೇ ಹಾಡು ಕೂಡ ಕೀರವಾಣಿ ರಾಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಡುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತರ ದಾಕ್ಷಿಣಾತ್ಯ ಹೊಳಪು ಇತ್ತು !

ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರ ವಾಘು (ಕೊಳಲು), ದುಲ್ಲು ಆಡೋಲ್ಕರ (ಸಿತಾರ) ಮತ್ತು ಮಂಜು ಲಮಾಣಿ (ವಾಯೋಲಿನ್) ಇವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಾದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೋವಾದಲ್ಲಿದ್ದ ಮಠದ ದಂಪತಿ ಈಗ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ವಾಯೋಲಿನ್ ಮತ್ತು ಕಂಠ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಕೆಎಸ್‌ವಿ ಮಕ್ಕಳು ಪಾರಂಗತರಾದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ ! ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಮೂದಿಸಬೇಕು. ದಯಾನಂದ ಸುತಾರ ಮತ್ತು ರಮೇಶ ರಾಠೋಡ (ತಬಲಾ) ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ತಬಲಾದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಕೊನೆಯ ತ್ರಿಶಾಳದಲ್ಲಿ ಜುಗಲಬಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಟುಕಡಾ ಮತ್ತು ಕಾಯ್ತೆ ಮತ್ತು ರೇಳಗಳನ್ನು ನುಡಿಸಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಂದ 'ಭಲೆ' ಎಂದೆನಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಕಂಠ ಸಂಗೀತದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ ಸುತಾರ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಶ್ರಮ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಭೋಪಾಳಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಮಂಡಳಿ ಎಂಬ ಗ್ಯಾಲಿಯರ್ ಪರಂಪರೆಯ ಗಾಯಕಿಯಿಂದ ಉಚ್ಚಕೋಟೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಅವನ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ರಸಿಕರು ಮಂತ್ರಮುಗ್ಧರಾದರೂ ಎಂದರೆ ಅದು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯ ಮಾತಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಇದೊಂದು ಮುಂಬಯಿಯಂತಹ ರಸಿಕ ಶ್ರೋತದ ಎದುರಿಗೆ ಇಟ್ಟ ಸ್ವರಸಮಾರಾಧನೆಯ ಒಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಇವೆ. ಹುಡುಗಿಯರ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ (ಶಾರದಾ ಲಮಾಣಿ ರೇಶ್ಮಾ ರಾಠೋಡ) ಸುಮಾರಾಗಿತ್ತು. ಕ್ಲಾಸ್‌ರೂಂ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆ ಹಾಗೂ ವೇದಿಕೆಯ ವೇಲಿನ ಸ್ವಯಂಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಹಾಡುಗಾರಿಕೆಯ ಭಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ತೆರೆದಿಟ್ಟು ಪ್ರಸ್ತುತದಂತೆ ಸೃಷ್ಟಿವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೇ ಕೀರವಾಣಿ ರಾಗದಲ್ಲಿಯ ವಾದ್ಯವೃಂದದ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಮುಂದೆ ಬರುವ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.